

KAUNO LAISVĖS ALĖJAI TIKRAI
SUGRAŽINO SENĄJĮ VARDĄ

Jau prieš porą mėnesių buvo gauta žinia iš Lietuvos, kad nustalinimo metu, Kauno Laisvės alėjai sugražintas senasis jos vardas. Bet tuo pačiu metu kiti, neva apsilankiusieji Kaune, rašė atradę tą gatvę pavadintą Karolio Markso vardu (kaip Berlyne, kur buvusi Unten der Linden gatvė, ilgą laiką vadinta Stalino vardu, tapo pavadinta K. Markso vardu). Tačiau dabar iš Lietuvos gaunamuose laikraščiuose matyti kai kurių kauniškių įstaigų pranešimai, kur vietoj jų buvusio adreso "Stalino prospektas" jau rašoma "Laisvės alėja".

RUOŠIASI "RINKIMAMS"

Kovo 18 dieną visoj Sovietijoje bus "parlamento rinkimai". Lietuva irgi turės dalyvauti tuose "rinkimuose". Iš Lietuvos turės būti išrinkta 10 asmenų į vadinamąją "Sąjungos Tarybą" ir 25 atstovai į "Tautybų Tarybą". Į pirmąją tarybą renkama po vieną maždaug nuo 300,000 gyventojų, o į antrąją — po 25 nuo kiekvienos "sąjunginės respublikos", nepaisant jos dydžio. Tam tikslui Lietuvos teritorija padalinta į 10 ir į 25 rinkimines apygardas (nors rinkimai vyks tuo pačiu metu). Iš kiekvienos rinkiminės apygardos bus išrinkta po vieną asmenį. Kandidatų pradžioje galės būti siūloma po 2-3 į kiekvieną vietą, bet rinkiminės komisijos įregistruos tik po vieną kandidatą iš kiekvienos apygardos, ir "rinkėjai" neturės kitokio pasirinkimo, kaip tik balsuoti už vieną, komunistų partijos organų numatytą ir rinkiminės komisijos priimtą kandidatą. Neateiti balsuoti nesaugu, o balsuoti "prieš" (t. y., nepaduoti kortelės, ar ją kaip nors sugadinti) nėra prasmės, nes balsų skaičiuotojai vistiek balsus "suskaiciuos" taip, kaip reikia.

Ateinančiais metais maždaug tuo pačiu metu bus panašūs "rinkimai" į bolševikinę Lietuvą "Aukščiausioji Taryba".

PREIKŠO VARDU
VADINS GATVES IR
INSTITUTĄ

Gruodžio mėnesį mirusio Kazio Preikšo, vieno iš žymiųjų Lietuvos komunistų vadų, vardu yra nutarta pavadinti po vieną gatvę Vilniaus ir Šiaulių miestuose. Jo vardu nutarta pavadinti ir Šiaulių Pedagoginį Institutą. Institutas Šiauliuose yra Vytauto gatvėje (84 nr.). Šiaulių miesto komitetui dabar teks spręsti, ar naikinti Vytauto vardą

šiauliuose, ar parinkti Preikšui kurią kitą gatvę. Vilniuje jam paskyrė Raseinių gatvę — trumpa gatvė tarp Konarskio ir Čiurlionio gatvių.

K. Preikšas beveik dvejus paskutinius metus prieš mirtį turėjo respublikinio Lietuvos užsienių reikalų ministerio titulą, nors mažai tebuvo matyti, kad jis tokias pareigas eity (kadangi ta ministerija apčiuopiamiesnių pareigų nei neturi). Po jo mirties jau buvo susirinkusi "Aukščiausioji Taryba", kurios teisė yra skirti ministerius, bet tas reikalas nebuvo nei paminėtas. Jeigu dar bus norima turėti tokį "ministerišką", tai paskyrimą paskelbs Paleckis. Bet su paskyrimu neskuba, kadangi ir miręs Preikšas nemažiau sėkmingai gali eiti tokias pareigas.

PRAMONĖS UGDYMAS
— PROGA IR PRIEMONĖ
LIETUVAI KOLONIZUOTI

Jau penki metai kaip Kaišiadoryse veikia dvi vidurinės mokyklos (gimnazijos). Antrosios direktorius yra V. Frolovas. Dėstymo kalba — rusų. Į klausimą, kaip čia atsitiko, kad tokiuose Kaišiadoryse prireikė rusiškos gimnazijos, direktorius parodo pirštą Kauno link — tenai rūksta išplėsto klijų fabriko kaminais, paskui rodo žiežmarių link — ta kryptim vedančioj gatvėj mechaninė dirbtuvė. Fabriko direktorius — J. Tofanas. Darbininkai — "broliški respublikų pasiuntiniai, atvykę padėti". Naujus namus, tiesa, pirmą pastatė lietuviškajai gimnazijai, bet direktorius sako, kad tuo "džiaugiasi ir visi miesto rusai", nes tuose naujuose namuose vyks "tautų draugystė": "Vytautas draugaus su Maša, Andriejus su Audrone" ir vieni kitiems sakys — Laimingų naujų metų, S novym godom, s bolšim sčastiam"... (LNA)

ATEITIS PRIKLAUSO LAISVEI

Min. S. Lozoraičio žodis per radiją N. metų proga

Naujųjų metų angoje yra įprasta linkėti visa ko geriausią tiems, kas yra artimas mūsų širdžiai. Todėl aš kreipiu šiuos žodžius pirmiausiai į Lietuvą. Mano vyriausias linkėjimas mūsų tautai yra nenustoti vilties. Viltis yra ta jėga, kuri turi sprendžiamos reikšmės atskirų žmonių gyvenime, įkvėpdama jiems energijos bei sumanumo, pasiryžimo siekti savo tikslų ir atsparumo pakeliant gyvenimo sunkumus. Juo labiau viltis yra reikalinga tautoms, o ypač toms tautoms, kurioms, kaip Lietuvai, sovietai yra atėmę svarbiausias vertybes — laisvę ir nepriklausomybę.

Kio kalba spausdinama šio laikraščio skiltyse atskirai). Po minėjimo, toje pačioje salėje, susirinkusieji besidalindami įspūdziais vaisingos rengėjų požiūrių paruoštomis puikiomis vaisėmis ir kavute.

Kitos dienos rytą, t. y. sausio 14 d., sekmadienį, 10 val. 30 min., Lietuvos šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje klebonas kunigas P. Kučingis už velionies vėlė atlaikė mišias, kurių metu, akomponuojant muzikai P. Budriūnui giedojus solistai B. Raividaitė ir R. Dapšys. Minėjime ir pamaldose dalyvavo daugelis Los Angeles lietuvių. A. K.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS
PIRMININKAS LANKĖSI PAS FREE EUROPE
KOMITETO PIRMININKĄ

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Vytautas Abraitis lankėsi pas Free Europe Komiteto pirmininką John Richardson jr. Ilgesniame pasikalbėjime Sąjungos pirminin-

kas painformavo apie Lietuvių Tautinės Sąjungos globojamą Valterio Banaičio, vienintelio lietuvių Radio Free Europe Muenchene tarnautojo maršrutą Jungtinėse Amerikos Valstybėse su paskaitomis apie padėtį pavergtoje Lietuvoje.

Šias Lietuvių Tautinės Sąjungos pastangas J. Richardsonas labai teigiamai įvertino, pareiškiant, kad tai vienas iš pozityviausių kelių Amerikos gyventojus su komunizmu supažindinti. Ta pačia proga Vytautas Abraitis iškėlė ir eilę kitų Baltijos kraštams rūpimų klausimų, įeinančių į Free Europe Komiteto veiklos sritį. Pirmoje eilėje — Radio Free Europe Baltijos kraštams programų įvedimo reikalingumą ir būtiną Baltijos kraštų problemų stipresnį reprezentavimą Free Europe Komiteto leidžiamame žurnale East Europe.

Ponas J. Richardson jr. pripažino šių klausimų ak-

tualumą ir pažadėjo atkreipti dėmesį jų teigiamam išsprendimui.

Minėjo prezidento A. Smetonos
18 metų mirties sukaktį

Lietuvos konsulas dr. J. Bielskis skaito paskaitą, sausio 13 d. ALT S-gos Los Angeles skyriaus surengtame Lietuvos Respublikos prezidento Antano Smetonos mirties minėjime, kuris įvyko L. A. Tautiniuose namuose.

L. Kančausko nuotrauka

TRUMPAI IŠ VISUR

• Prezidentas J. F. Kennedy pristatė Kongresui didžiausią taikos metais biudžetą, kuris siekia 92½ milijonus dolerių.

• JAV spaudžia Olandiją ir Indoneziją susilaikyti nuo karinių veiksmų. Tuo pačiu Olandija paprašė į N. Gvinėją atsiųsti J. Tautų stebėtojus.

• Dominikonų respublikoje įvykdytas naujas perversmas sumaišė kortas visiems, kurie laukė prasidedant demokratinių laisvių atstatymo ir pagalbos teikimo. Kraštas šiuo metu esąs pilnoj kariuomenės kontrolėj.

• Molotovo naujas puolimas Maskvoje, atspausstas Komunistų partijos organe "Pravdoje", plačiai komentuojamas Vakarų valstybių spaudoje. Pats Molotovas iki šiol dar nepasirodė Vienoje.

ŠIANDIEN
IR RYTOJ

☆☆☆

VIENAIP KALBA,
KITAIP DARO...

Tarptautinėje politikoje Sovietų Sąjunga ir komunistinė Kinija kiekviena proga dedasi tautų iš kolonializmo jungo išlaisvinimo čempionais, reikalaujamos duoti tautoms teisės pačioms valdytis. Bet tuo pačiu metu jos atsisako duoti tas teises tautoms, kurios yra jų pavergtos.

Izvestijoje neseniai buvo iškeltas pasikalbėjimas su Chruščiovu, kuriame jis pareiškė, kad šiuo metu svarbiausia problema yra išlaisvinimas tautų iš kolonializmo sistemos. Bet beveik tą pačią dieną Pravdoj viena iš iškylančių partijų žvaigždžių Ilčev griežtai pasmerkė "buržuazinį nacionalizmą".

"Dabartinėse sąlygose, rašė jis, kova prieš buržuazinių nacionalistų likučius yra ypatingai svarbi. Nacionalizmas atidaro kelią antikomunistinei ideologijai. Reikia kovoti visose srityse su kolonializmo ideologija, kuri yra kurstoma imperialistų propagandos ir turi priešišką komunizmui tikslą."

Kodėl Ilčevo akys kova prieš nacionalizmą yra svarbiausias šio meto reikalas? Atrodo, kad sovietų imperijoje nacionalizmo idėja fermentuojasi ir kelia didelį nerimą Kremlui. Tie nacionalizmo židiniai gali būti tarp satelitų Europoje arba Azijoje. Galimas dalykas, kad jie yra vienas ir kitas.

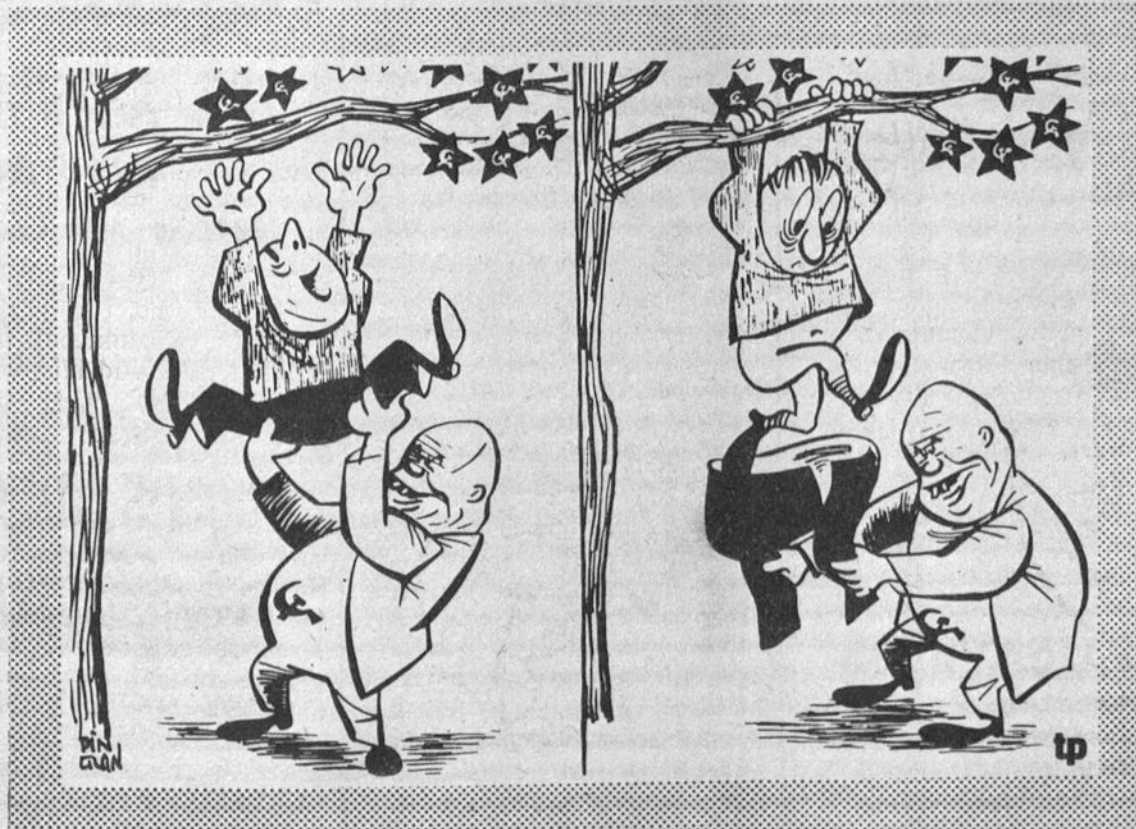
Tuos nacionalizmo židinius padegė patys sovietai su savo antikolonine propaganda. Sovietų pavergtoms tautoms galėjo kilti klausimas, kodėl Afrikos ir Azijos tautos turi teisę į nepriklausomybę, tuo tarpu joms, nešančioms rusų kolonialistų jungą, atsisakoma duoti.

Nuo Baltijos iki Vladivostoko pavergtosios tautos jaučia vis didesnį rusų išnaudojimą. Kazakstane dabar yra daugiau rusų, negu vietinių gyventojų. Tas pats ir kituose kraštuose.

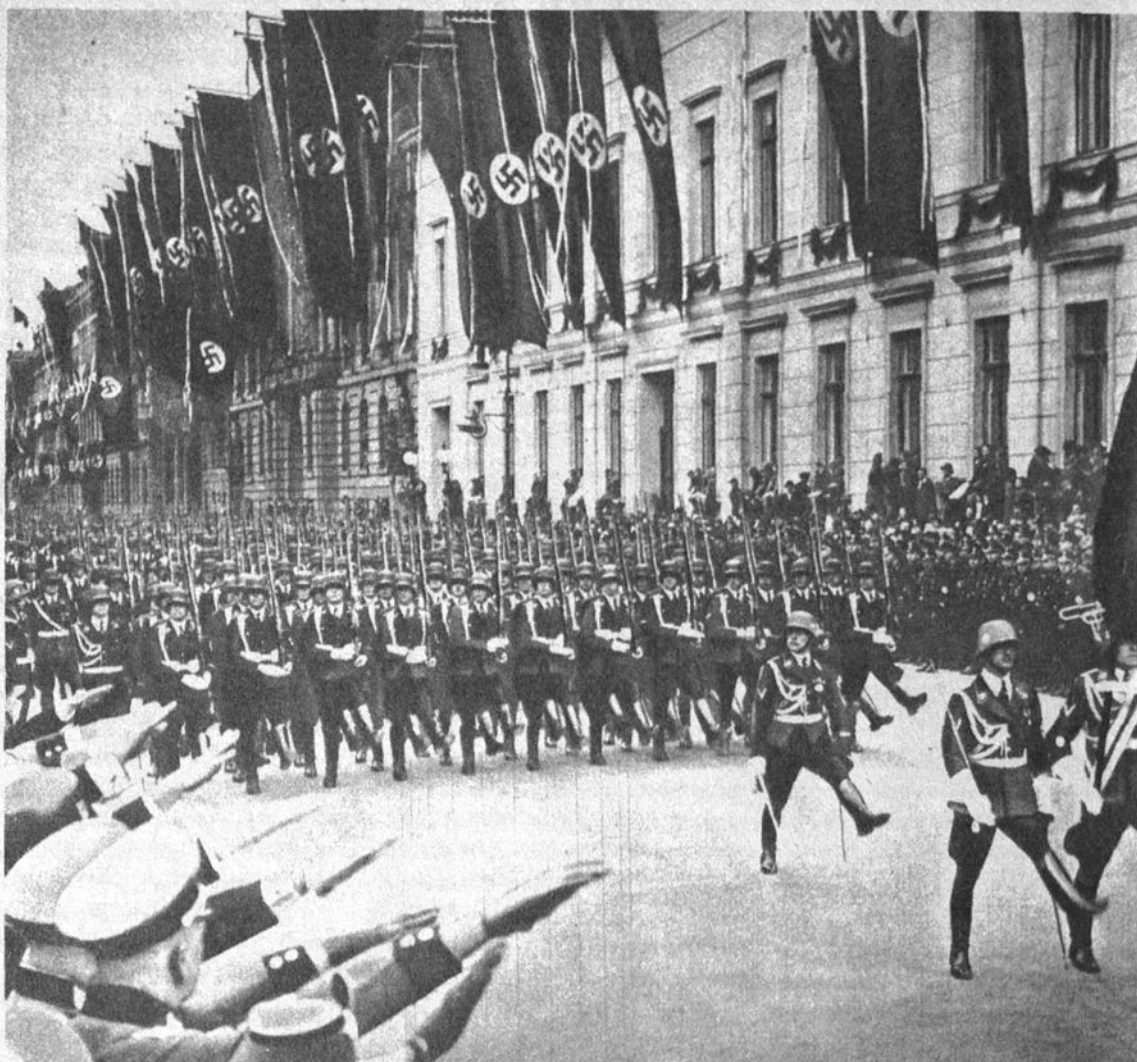
Šiandieninė Lietuva yra blogesnėje padėtyje už portugalų valdomą Angolą, ar dar vakar belgų valdytą Kongą.

Ne geriau už sovietus elgiasi ir komunistinė Kinija, kuri užgrobusi Tibetą, tiesia rankas į kitus savo pasienius.

Šita dviguba kova, kurią viena vedama viduj prieš nacionalistus, bandant užslopinti bet kokią tautinį pasireiškimą, o kita užsieny, reikalaujant tautoms laisvės ir nepriklausomybės, nesiderina ir komunistų propagandos vadovus stato į keblią padėtį.

Dviejų veiksmų sovietinė pagalba...

Pergalei atžymėti gatvės buvo išpuoštos svastikomis...

Jei Hitleris būtų laimėjęs karą... 17

Prasideda nacių teroras

Be asmens laisvės panaikinimo, dar buvo priimtas kitas dekretas, leidžias vyriausybei pa-
imti į savo rankas federalinėse
valstybėse valdžią ir numatė
mirties bausmę už kai kuriuos
nusikaltimus, įskaitant ir pasi-
kesinimą į valstybės saugumą.
Tad vienu smūgiu Hitleris tu-
rėjo galimybės įstatymiškai su-
rišti savo priešininkus ir įgas-
dinti vokiečius, kad jie balsuo-
tų už nacionalsocialistų sąrašą.

Keturi tūkstančiai komunistų
vadų ir didelis skaičius social-
demokratų bei liberalų, įskai-
tant ir Reichstago atstovus, bu-
vo suimti. Tai buvo pirmoji na-
cių teroro banga. Naciai užpul-
dinėjo civilius, kišo į sunkveži-
mius ir vežė į kareivines, kur
S. A. juos mušė ir kankino.
Kairiųjų spauda buvo uždaryta ir
susirinkimai uždrausti.

Turėdami geriausias sąlygas
rinkiminei kampanijai, naciai iš-
vystė tokią propagandą, kokios
Vokietija niekad nebuvo mačiusi.
Pirmą kartą Hitleris, Goeringas
ir Goebbelsas galėjo kalbėti per
valstybės radijo stotį. Gatvės
buvo išpuoštos svastikomis. Vi-
sur buvo ruošiami S. A. para-
dai, eisenos su žibintais ir aikš-
tėse garsiakalbiai žadėjo vokie-
čiams rojų.

Tuoju po Reichstago gaisro, vy-
riausybė paskelbė ilgą komuni-
katą, kuriame buvo rašoma, kad
Reichstago gaisras turėjęs būti
komunistų ruošiamos kruvinos
revoliucijos signalu... būtų pra-
sidėjęs teroras prieš asmenis ir
jų turtus.

Buvęs kancleris Bruening
kreipėsi į Hindenburgą, kad būtų
iširtas Reichstago padegimas,
bet į tą prašymą nesulaukė at-
garsio.

1933 m. kovo 5 paskutinį rin-
kimų dieną, kurie įvyko Hitleriui
gyvam esant, vokiečiai prabilo.

Nežiūrint teroro ir gąsdinimo,
dauguma atmetė Hitlerį. Naciai
laimėjo 17,217,180 balsų, bet tai
sudarė tik 44%. Didelė dauguma
aiškiai pasisakė prieš Hitlerį.
Visi draudimai nesuklidė cent-
ro partijai gauti daugiau balsų.
Net socialdemokratų pagerino
savo poziciją. Tik komunistai
prarado milijoną balsų, gaudami
4,848,058 balsus. Nacionalistai,
Papeno ir Hugenberg vadovauja-
mi, turėjo nusivilti, surinkę vos
8%.

52 vietos nacionalistų ir 288
nacių, davė vyriausybei Reich-
stage 16 balsų daugumą. Tai dar
buvo toli iki dviejų trečdalių
daugumos, kurios Hitleris buvo
reikalingas, kad galėtų įgyven-
dinti savo planus.

Jis norėjo savo diktatūrą pri-
dengti įstatymų skraiste ir rei-
kėjo gauti iš Reichstago leidimą

valdyti įsakymais keturis me-
tus. Bet tam reikėjo dviejų treč-
dalių daugumos.

Susirinkę posėdžiui Hitlerio
vyriausybės nariai rado, kad da-
linai problema išspręsta. Komu-
nistų atstovai, po Reichstago
gaisro, buvo suimti Hindenburgo
įsakymu ir Hitleris galėjo suim-
ti, kiek norėjo, priešiški jam
nusiteikusių atstovus. Bet jis
nenorėjo susirinkti rankas su se-
nuoju prezidentu, kaip tai buvo
su kitais kancleriais respublikos
laikais.

Jis sutarė su Goebbelsu, kuris
kovo 13 d. buvo paskirtas pro-
pagandos ministru, vykdyti sek-
antį planą. Hitleris atidarys
naująjį Reichstagą, kurį ruošėsi
likviduoti, Potsdamo įgulos baž-
nyčioje, kas vokiečiams primins
imperinę garbę ir Vokietijos di-
dybę. Į posėdį susirinks senieji

maršalai, admiralai ir gene-
rolai savo puošniose uniformo-
se, priešaky su kronprincu ir
maršalu von Mackensen ir Frid-
richo Didžiojo bei Geležinio
Kanclerio dvasia gaubs posėdį.
Hindenburgas Reichstago po-
sėdžiui buvo sujaudintas. Su pri-
sišku šalmu ir maršalo lazda
jis pasikėlė prie altoriaus pa-
laimindamas Hitlerio naują vy-
riausybę.

"Tegu šio altoriaus senoji dva-
sia išlaisvina mus iš egoizmo
ir partinių ginčų, kad susibur-
tume palaiminti laisvą, išdidžią
ir suvienytą Vokietiją".

Hitleris prisiartinęs prie Hin-
deburgo ir žemai lenkdamasis
ištiesė ranką. Šis momentas buvo
filmavimo kamerų ir fotografų
užfiksuotas Goebbelso rūpesčiu,
parodyti pasauliui, kaip senas
maršalas ir kapralas suvienijo
Vokietiją.

Po dviejų dienų Reichstagas jau
svarstė įstatymą, kuriuo Reicho
įstatymdavystė buvo pavedama
vyriausybei keturiems metams.

Hitleris pažadėjo, kad jis šia
galia pasinaudos tik ypatingu
atveju, kuris turės gyvybinės
reikšmės Reichui.

Socialdemokratų atstovas Otto
Wells, kurio grupės dešimtis at-
stovų buvo policijos "sulaikyti",
naciams keliant triukšmą, dar
išdrįso pasakyti, kad vyriausybė
gali socialistus nušalinti nuo
valdžios, bet nenušalins nuo gar-
bės.

Ipykęs Hitleris pasikėlė ir su-
šuko:

"Jūs atvykstate pavėluotai...
Niekam jūs nebereikalingi. Vo-
kietijos žvaigždė keliiasi, o jūsų
leidžiasi. Jūsų mirčiai laidotu-
vių varpai jau skamba. Vokie-
tija bus laisva, bet be jūsų!"

Po šių žodžių Hitleriui buvo

sukeltos milžiniškos ovacijos.

Centrinės partijos atstovas
pranešė, kad jo partija balsuos
už ypatingų teisių pavedimą vy-
riausybei. Balsuojant pasisakė:
441 už ir 84 (visi socialdemokra-
tai) prieš. Nacių atstovai pasi-
kėlė ir užtraukė dainą "Horst
Wessel", o po jos "Deutschland
ueber Alles", kaip antrąjį tauti-
nį himną.

Nuo 1933 m. kovo 23 d. Hit-
leris su Reichstago palaiminimu
pasidarė Reicho diktatoriumi,
laisvas nuo seno prezidento vald-
žios.

Kadangi visa tai buvo padary-
ta legaliai, vokiečiai negalėjo
Hitleriui daryti priekaištų. Vien-
na po kitos galingos Vokietijos
institucijos pradėjo kapituluoti
ir dingti iš viešojo gyvenimo.

Federalinės valstybės, kurios
respublikoje išlaikė separatinę
valdžią, dabar visiškai išnyko.
Penkiolikali dienų pralinkus po
Reichstago posėdžio, Hitleris at-
siekė tai, ko nebuvo pasiekęs
Bismarkas, Vilhelmas II ir net
nedrįso svajoti Weimaro res-
publika. Jis suvienijo visą Vo-
kietiją su centrine valdžia ir
Reichas dabar buvo vienos ran-
kose, pirmą kartą Vokietijos
istorijoje.

1934 m. sausio 30 d., metams
pralinkus po to, kai buvo pa-
skirtas kancleriu, Hitleris už-
baigė suvienyti Vokietiją ir vi-
sos partijos, išskyrus nacius,
buvo uždarytos.

Negalima sakyti, kad partijos
žuvo kovodamos. 1933 gegužės
19 d. socialdemokratų, bent tie,
kurie nebuvo pabėgę į užsienį
ir nesėdėjo kalėjime, iki vieno
pritarė Reichstage Hitlerio už-
sienio politikai. Po devynių die-
nų jų būstinė buvo policijos už-
imta, laikraščiai konfiskuoti. So-
cialdemokratų dar bandė nu-
raminti Hitlerį. Jie pasmerkė
savo draugus, pasitraukusius į
užsienį ir kovojusius prieš Hit-
lerį. Birželio 19 d. jie išsi-
rinko naują komitetą, bet po tri-
jų dienų Frick paskelbė, kad
socialdemokratų partija, kaip
subversyvinė ir priešinga val-
stybei, uždaroja. Ir jos atsto-
vai Reichstage buvo suimti. Ko-
munistai, aišku, prieš tai buvo
likviduoti.

Liko tik centro partijos, bet
neilgai. Katalikų partija pati pa-
sisiskelbė užsidaranti liepos 4 d.
ir kitą dieną jos pavyzdžiu pa-
sekė centrinė partija, palikda-
ma pirmą kartą moderniškame
amžiuje Vokietiją be katalikiškos
partijos. Tai nenugąsdino Va-
tikano, nes po dviejų savaičių
su Hitleriu pasirašė konkorda-
tą.

Kas atsitiko su nacionalistų
partija, be kurios Hitleris ne-
būtų įkopęs į valdžią? Nežiūrint
savo ryšių su Hindenburgu, ar-
mija ir pramonės magnatais, ne-

žiūrint dėkingumo, kurio iš Hit-
lerio tikėjosi, jie pasekė kitų
partijų likimą. Birželio 21 d.
policija užėmė partijos būstinę
ir Hugenberg pasitraukė iš vy-
riausybės. Jo leitenantai "sa-
vanoriškai" nutarė partiją už-
daryti.

Nacių partija liko vienintelė
ir liepos 14 d. buvo paskelbta:
"Nacionalsocialistų partija yra
vienintelė Vokietijoje politinė par-
tija. Jei kas bandys kurti kitą
partiją ar formuoti kitą politi-
ką, gali būti nubaustas iki 3 me-
tų kalėjimo.

Tokiu keliu buvo ateita į tota-
litarinę valstybę su viena parti-
ja nesutinkant iš niekur pasi-
priešinimo.

Kad nuarmintų darbininkų va-
dus, Hitleris paskelbė gegužės
1 d. tautine švente, pavadindamas
"Tautinio darbo diena" ir 1933
m. ruošėsi ją švęsti su di-
delėmis iškilėmis, kokių nie-
kas dar nebuvo matęs.

Darbininkų vadai iš visos Vo-
kietijos buvo iškviesti suvežti
į Berlyną, kur Hitleris juos pri-
ėmęs pasakė: "Jūs pamatysite,
kiek yra netiesos informacijose,
kurios jums skleidžiamos, kad
tautinė revoliucija yra nukreip-
ta prieš vokiečių darbininkus.
Viskas yra priešingai." Ir mil-
žiniškame mitinge, prieš 100,000
darbininkų, Tempelhofe jis pa-
sakė: "Garbė darbu ir pagarba
darbininkams!"

Vakare Goebbelsas, kuris buvo
suorganizavęs darbo šventę, savo
dienorašty įrašė: "Rytoj mes už-
imsime darbininkų unių būsti-
nes. Tam nebus pasipriešinimo."

Gegužės 2 d. visoj Vokietijoje
darbininkų unių būstinės buvo
užimtos, turtai konfiskuoti, or-
ganizacijos paleistos ir vadai
suimti. Dalis jų buvo pasiųsti
į koncentracijos stovyklas. Uni-
jų pirmininkai Leipart ir Grass-
mann, nežiūrint kad buvo Hit-
leriui prisiekę ištikimybę, irgi
buvo suimti. Bet Hitleris nu-
ramino darbininkus, žadėdamas,
kad jų teisės bus gerbiamos ir
ginamos.

Vietoj uždarytų unių jis pa-
skyrė darbininkų tarybas.

Pramonininkai iš pradžių su
entuziazmu sutiko darbininkų
unių paleidimą, bet greitai pra-
dėjo nerimauti dėl kairiųjų na-
cių judėjimo, kurie kėsinosi
nacionalizuoti pramonę. S. A.
viršininkas Roehm net pradėjo
kalbėti apie "antrąją revoliu-
ciją".

S. A. ir S. S. vadams liepos

LOZORAČIO ŽODIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

padaryta tikrai dėka vis daugiau
brendusio žmonėse ir tautos
laisvės troškimo. Šiandien tas
troškimas yra pasiekęs Afrikos
džungles, apėmęs laukines tau-
tas, paveikęs Vakarų valstybes
po paskutinio karo suteikti nepri-
klausomybę kelioms dešimtims
buvusių kolonijų su vienu mili-
jardu gyventojų. Toks laisvės
siekinimas dabartiniame pasaulyje
yra istorinis procesas, kurį So-
vių Sąjunga savo užvaldytuose
kraštuose gali dabar tramdyti,
bet kurio ji ilgainiui negalės su-
stabdyti. Negalės juo labiau, kad
nėra pasaulyje tautos, kuri būtų
savo valia bei noru priėmusi
komunistinę santvarką, ir nėra
valstybės, kuri, būdama sovietų
smurtu okupuota, nesiektų tuo
niekėsiu jungu nusikratyti.

Čia yra mūsų vilties šaltinis.
Iš čia galime semti viltį, kad
nežiūrint klaidų ir neatsargumų,
kurių Vakarai padaro santykiuose
su sovietais, pasaulis neis į
bedugnę, į kurią jį stengiasi į-
stumti Stalino bendrai, bet eis
tuo keliu, kuris veda į visuotinę
laisvę, visų gerbimą, visiems prie-
einamą kultūrą ir žmogaus tei-
sių gerbimą, į Dievo ir teisingų
žmonių įstatymais pagrįstą sant-
varką. Šitas kelias veda taip pat
į Lietuvos nepriklausomybės at-
statymą, kurio trokšta lietuvių
tauta.

Taip žiūrėdamas į ateitį aš
širdingai sveikinu tautą krašteir
užsienio lietuvių, visada karštai
remiančius mūsų krašto laisvės
bylą, Lietuvos Diplomatines Ta-
nybos ir savo vardu.

1 d. Hitleris aiškiai pasakė, kad
baus bet kokį bandymą griauti
tvarką ir negailestingai likviduos
kesinimąsi sukelti antrąją re-
voliuciją, kuri atneštų kraštui
chaosą. Tarp smogikų įsiviešpa-
tavo nusivylimas. Hitlerio ir
Roehm nuomonės buvo skirting-
gos. Buvo aišku, kad juodu tarpu-
savy turės vesti kovą dėl gyvy-
bės ar mirties.

Roehm buvo kietas riešutas
Hitleriui. Savo valdžioje jis tu-
rėjo du milijonus smogikų, tai
yra dvidešimt kartų daugiau,
negu armijoje buvo karių.

Kitate numeryje: HITLERIS
SUSITINKA SU MUSSOLINIU.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės
valdžios agentūrą.

**KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS**

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius
Bishop 2-1397

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų,
stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

A t i d a r y t a nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: **HE 1-6352** Nakties tel.: **LI 1-4611**

M O K A M E

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

**MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...**

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

**MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association**

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Vilties Draugijos uždaviniams plečiantis

Vilties draugijos uždaviniai iki šiol ribojosi reikiamų sąlygų sudarymu Dirvos leidimui, jos išlaikymui bei tobulinimui. Niekas šiandien jau neabejoja toje srityje atsiekta pažanga. Vilties draugijos narių sudėtas kapitalas, ALT S-gos gražių pastangų dėka pavykęs piniginis vėjus, pavienių asmenų ir organizacijų parama įgalino draugijos pagrindinį tikslą — Dirvos leidimą vykdyti savoje pastogėje ir savomis priemonėmis.

Šie sėkmingai pavykę užsimojimai sudaro sąlygas ne vien tik džiaugtis pasiektais laimėjimais, bet kartu įpareigoja turimą turtą tobulinti, plėsti jo našumą.

Praeitame Vilties draugijos suvažiavime išrinktoji valdyba, nuodugnai išstudijavusi esamą padėtį, ėmėsi žygių, kad lietuviško laikraščio gyvenimo kelyje pasitaikę neišvengiami nedaugeli nebūtų durstomi vien nuolatinėmis aukomis ir kad Dirvą sukančios mašinos neliktų vien Dirvai, bet tarnautų kuo platesnėms lietuvių visuomenės kultūrinėms pastangoms tenkinti.

Kalbant apie kultūrinės pastangos, visi jau turime tiek patirties, kad galime drąsiai tvirtinti, jog jei didelių ar mažesnių organizacijų kultūriniai užsimojimai nebus paremti tvirtesniu materialiniu užnugariu, juos iš anksto galima skirti į tuščių svajonių aruodą. Kad tas aruodas pildytųsi ne svajonėmis ir gerais norais, o visuomenei naudingais mūsų kultūrinių pastangų vaisiais, Vilties draugija, plėsdama ir tobulindama savąją spaustuvę ir leidyklą, plačiai atidaro duris ir toms lietuviškos organizacijoms, kurios savo veiklos baruose naudoja spausdintą žodį ir kurios iki šiol brangiai svetimiesiems mokėdamos už spaudos darbus, turėjo išpūsti savų leidinių kainas, tuo pačiu apsunskinant jų platinimą.

Vilties draugija, kaip nepelninė organizacija, nesiekia sau pelno ir nepramato ateityje iš lietuviško spausdinto žodžio susikrauti turtus. Vilties draugijos narių įnašai yra auka lietuviškam laikraščiui, lietuviškam žodžiui išlaikyti ir skleisti.

Vilties draugijos pagrindiniu tikslu buvo ir lieka — savojo laikraščio — Dirvos išlaikymas, tobulinimas ir plėtimas. Tą tikslą įgyvendinant įdėtos pastangos įvertinamos augančiu skaitytojų skaičium. Vilties draugija kartu džiaugiasi, kad jos rūpesčiais ir pastangomis nuosirdžiai dalinosi ankstyvesnės ALT S-gos valdybos ir aktyvesnėji skyrė, lygiai kaip šiuo metu draugijos valdybos pastangas teigiamai įvertina ir jos rūpesčiais nuosirdžiai dalinasi dabartinė ALT Sąjungos valdyba.

Visiems taip pat gerai suprantama, kad šiandien lietuviška laikraštį biznio pagrindais leisti neįmanoma. Laikraštis išeina tik didelio jo tvarkančio personalo, bendradarbių, skaitytojų ir rėmėjų pasisavintimu. Laikraščio leidimas, esamomis sąlygomis, turi būti paremtas tam tikru idėjinio branduoliu, arba, kaip dažnai sakoma, jis privalo turėti idėjinį užnugarį. Dirva kaip tik yra vienas tų laik-

PREZIDENTĄ ANTANĄ SMETONĄ PRISIMENANT

Lietuvos konsulo Dr. J. Bielskio paskaita Prezidento A. Smetonos mirties minėjime Los Angeles

Iš seno yra įprasta paskaitą apie žymų žmonių pradėti jo biografija. Bet šiuo tarpu man netenka to įpročio laikytis. Amžinos atminties Prezidento Antano Smetonos biografija tai jau enciklopedijos žinios. Skaitlinguose leidiniuose tos žinios yra paskelbtos ir visiems lengvai prieinamos.

Taip pat netenka daug kalbėti apie to pasižymėjusio lietuvių nuopelnus savo tautos labui. Lygiai būtų tik žinomų faktų kartojimas kalbant apie jį kaip valstybininką. Beveik užtenka pasiskaityti knygas "Pasakytą Parašyta". Tai rinkinys jo prakalbų įvairiomis temomis, iš kurių susidaro aiškus vaizdas, kad Prezidentas Smetona buvo didis lietuvis ir sumanus valstybininkas.

Čia noriu tarti žodį iš visiška kito taško, remdamasis kitokiais motyvais. Tam tikslui naudojuos asmeniškais patyrimais, prisiminimais ir stebėjimų patirtimi. Antanas Smetona buvo pirmuoju ir paskutiniu Nepriklausomos Lietuvos Respublikos Prezidentu. Jo valdymo laikotarpyje Lietuvos valstybė pasiekė aukštą valstybinio, kultūrinio ir ekonominio augimo laipsnį. Jam sumaniai vadovaujant, Lietuvos valstybė įgijo pasaulio kultūrinių valstybių pagarbą ir pilną pripažinimą. Lietuva tapo priimta laisvų ir nepriklausomų tautų šeimai.

Dar Lietuvai tebesant karo lauku, Pirmojo pasaulinio karo bėgyje ir svetimų įsibrovėlių okupuota, Smetona drąsiai stojo tautos darbuotojų priešakin ir, kartu su kitais tautos darbuotojais, paskelbė pasauliui lietuvių tautos troškimus atkurti savo nepriklausomą valstybę.

Vilniaus, Klaipėdos ir kitoms svarbioms klaimams pasitraukus, nedraugiškiems kaimynams Lietuvai pavojumi grasinant, ma-

tėm jį Lietuvos valstybei sumaniai vadovaujant ir nuo grėsmiančių pavojų sėkmingai valstybės laivą vairuojant.

Turėjau garbės pirmą kartą Smetoną sutikti 1916 metais gegužės mėnesį, Vilniuje. Anuo laiku vokiečių karinė vyriausybė Lietuvoje, leido mudviem, su amžino atilsio kunigu daktaru Bartuška, vykti Vilniun vienai dienai. Pasiekus Vilnių, valdiškas automobilis nuvežė mus Vilniaus miesto viršininko raštinėn. Ten radom A. Smetoną, poną Vileišienę ir A. Stulginskį. Tai buvo mano pirmas susitikimas su A. Smetona.

Sveikinimais pasikeitus, vokiečių miesto viršininkas užklausė mus iškilų apie vietos reikalius būklę. Štai, atrodė, kad A. Smetona kaip tik tos progos ir laukė, nes tuoj pradėjo išmėti prieš vokiečių administraciją. Nurodė visą eilę faktų, iš kurių aiškėjo, kad Vilniuje lenkams duodama daugiau negu lietuviams teisių ir galimybių savais reikalais rūpintis. A. Smetona kalbėjo atvirai, aiškiai ir nesivaržydamas. Jam pritarė poną Vileišienę ir A. Stulginskis.

Mudviem su Bartuška teko stebėtis, kad taip drąsiai A. Smetona vokiečiams išmėtinėjo. Juk tai buvo karo laikas, viskas buvo okupuotų karinės valdžios žinioje. Viskas buvo sprendžiama ir vykdoma administratyviai, griežtai. Taigi nepasitenkinimų reiškinys buvo pavojingas, nes besiskundžias asmuo galėjo būti bent belaisvių stovyklon nugalbentas.

Bet A. Smetona, matyti, to visiškai nepaisė. Jis matė lietuviams daromą skriaudą ir prieš tai reikėsi. Saviškių vargais besirūpinamas, jį visiškai nekreipė dėmesio į grėsmę jo asmens laisvei. A. Smetonos toks elgesys sudarė mums ne-

paprastai gily, malonų ir reikšmingą įspūdį.

Vėliau nuėjom lietuvių komiteto įstaigon, kur radom daugiau anų laikų darbuotojų kaip Dr. J. Basanavičių, prof. Mykolą Biržišką, Jurgį Šaulį, A. Žmuidzinavičių, Janulaitį, Šerną, kun. Kuktą ir visą eilę kitų pasižymėjusių darbuotojų ir tautos žymenybių. Turėjom progos daugiau su jais pasikalbėti, Lietuvos reikalus aptarti. Daugelis jų, kartu su A. Smetona, atrodė, kad pamiršo savo vargus ir net pavojingą būklę, o vien saviškių šalpa, tautos reikalais ir valstybės atkūrimu besirūpino, besisieliojo.

Porai mėnesių prasilinkus vėl sutikau A. Smetoną, bet dabar jau Šveicarijoje. Ten suvažiavom iš įvairių pasaulio dalių dalyvauti Pavergtų Tautų Kongrese ir taip pat pasaulio lietuvių suvažiavime. Tie įvykiai buvo, savo laiku, plačiau aprašyti, mano prisiminimuose yra kiek smulkiau sužymėti. Čia noriu tik prisiminti A. Smetonos vaidmenį.

Savoje konferencijoje, be šalpos, tarėmės Lietuvos valstybės atkūrimo reikalais. Svarstėm net būsimos valdžios formą. Turint mintyje Lietuvos žmonių patirties trūkumus demokratijos pasitvarkyme ir savivaldybėje patyrimo, buvo manoma, gal būtų patartina, nors laikinai, ribotą arba konstitucinę monarchiją įsteigti. Mes, nors ir būdam laisvos demokratijos gyventojai ir griežti demokratijos šalininkai, bet, turėdami mintyje padėtį Lietuvoje, rimtai tuo klausimu susidomėjom. Taipgi ir A. Smetona, nors būdamas iš šitiktinimo demokratijos šalininkas, bet besirūpinamas Lietuvos žmonių gerove, atkūrimo valstybės sklandžiu pasitvarkymu, sutiko, kad tokios monarchijos forma yra svarstytina.

Kaip pamenam, pirmomis Lietuvos nepriklausomybės dienomis, buvo daromos pastangos panašią valdžios formą įgyvendinti. Bet srovinių ir partijinių įkarščių susidariusi padėtis tuos reikalus kitaip pasuko. Vėlesni įvykiai Lietuvoje įrodė, kad tuo reikalu mūsų galvosena buvo pagrįsta ir pateisinama. Ypač 1926 metų Lietuvos Seimo rinkimai įrodė, kad nežabota demagogija gali nuveikti, ypač demokratijoje neįgudusių balsuotojų tarpe.

Po 1916 metų konferencijos Šveicarijoje, kai kurie grįžom Vokietijon. Ten išgavom vokiečių vyriausybės pažadėjimą lietuvių karo belaisvius atskirti ir jiems skirton stovyklon surinkti. Mat, jie ten buvo kaip rusų, anglų ir prancūzų kariai, paimti belaisvėn ir laikomi kartu su kitais belaisviais. Tokioje padėtyje buvo sunku nors kuo jiems pagelbėti. Mudu su A. Smetona lankėm įvairias karo belaisvių stovyklas Vokietijoje ir gelbėjom vokiečių pareigūnams lietuvius atrinkti. Tuo laiku turėjau gerą progą A. Smetoną geriau pažinti. Mačiau jo didelį susirūpinimą ir nepaprastą sielvartą patirus tų nelaimingųjų lietuvių karo belaisvių bausių likimą.

(Pabaiga kitam numeryje)

MEDŽIAGA VEIKLOS APŽVALGAI

DIRVOS (1960, nr. 103) vedamajame, "Tikroji mūsų rinkiminė galia", redaktorius rašė: "...tai bus viskas, ką tu balsuodamas (prezidento rinkimuose) gali padaryti. O po kelerių metų, kai įsitikinsi, kad buvai apvilintas, tada turėsi galimybę rinktis kitą kandidatą, tavo nuomone geresnį ir išmintingesnį... Bet tikroji patirtis bus tik už ketverių metų".

Pono Kennedy prezidentavimo tik metinėms apžvelgti jau pats laikas. Tad čia tik truputis medžiagos (mūsų šalyje spaudoje neapliktos) apžvalgininkui ir sykiu visai eilei slapukų, kurie mane priešrinkiminiu metu aršiai puolusių ir net pravardžiuosusių, žiniai -- ryškūs dokumentai.

23.12.1961, NEW YORK TIMES išdėjo Katangos piliečio Gasparo Mvepu redakcijai rašytą laišką, kuriame rašoma:

"Mes, juododžiai iš Katangos, jei tik mes išliksime nuo jūsų kolonialinio karo gyvi, visiems laikams žinosime ir savo vaikams įskysime visuomet atsiminti, kad mes tik dėl savo kvailumo pasirinkome antikomunizmo bei draugystės su Vakarais kelią. Atsilygindami už tai, jūs, amerikiečiai, nutarėte nukariuoti mus, kas tik ir reikalinga tarptautiniam komunizmui.

Pirm negu jūsų Valstybės Departamentas pradės rinkti tiek išmintingos politikos Afrikoje (sykiu ir likusiame pasaulyje) vaisius, aš parašiau dar sykį peržvelgti knygos "Biauras amerikietis" turinį.

Aš jau įtikintas, kad jūsų miss Laisvė (Laisvės statula) paraudo iš gėdos. Tarp kitko, ar nebuvo ji pati, visai to nepastebėdama, visada raudona?"

23.12.1961. Ganos prezidentas Kwame Nkruma parašė prezidentui Kennedy laišką, kuriame dėkoti prezidentui už asignavimą 133 mil. dolerių elektros stoties statybai ant upės Volta: "Jūsų sprendimas parodo, kad jūsų širdžiai labai artimi mūsų reikalai". --rašo Nkruma, kaip žinoma, artimai susibičiuliavęs su Chruščiovu.

Sykiu su šiais laiškais, manau, pravartu žinoti generolo E. Walker kalbą, kuri pr. metų 30 gruodžio buvo pasakyta Jackson (Miss.) susirinkusiems virš 3,500 patriotų. Kaip žinoma, generolas Walker Vak. Vokietijoje vadovavęs divizijai, neseniai išėjo atsargon, kad turėtų laisvas rankas kovoje su komunizmo nešamais pavojais.

Savo kalboje generolas Walker pabrėžė: "--Nepriklausomybė ir suverenitetas jau neatsargiai žaidžia mūsų vašingtoniškiai valdytojai. O mūsų kairioji inteligentija, teisinanti viską, kas sovietiška ir smerkianti viską, kas antisovietiška, ne be pasisekimo bando išvesti iš kello ir Kongreso narius."

JONAS D. ČESNA, Chicago

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke
Telef. PR 8-9259

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAI

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. MARTEL 3 star Cognac 5th 5.39
2. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th 4.98
3. Arrow Coct. MARTINI or MANHATEN KVORTA 2.98
4. COINTREAU Liqueur 5th 4.75
5. Da SILVA 10 metų brandy .. 5th 3.69
6. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 3.59
7. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th 3.98
8. Import. Prancūz. likerai 5th 2.98
9. KIJAF vinas 5th 1.75
10. ZELLER SCHWARZE KATZE vinas 5ths. 1.29

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

MORE FOR YOUR SAVINGS
at the 71 convenient banks of

4% ON SAVINGS DEPOSITS
REMAINING 12 MONTHS.
On deposits remaining less than 12 months, the former 3% will be increased to 3 1/2%.

When Money is a Must, Your Closest Friend is
Cleveland Trust
Ohio's Largest Bank and Trust Company
Member Federal Deposit Insurance Corporation

NORINT MUŠTI, PAGALYS VISAD PO RANKA...

LAIŠKAS IŠ ADELAIDES, KUR GYVENA 2,000 LIETUVIŲ

V. RADZEVIČIUS

Pietų Australijoje, tikriausiai Adelaidėje su jos gausiais ir plačiais priemiesčiais, gyvena apie 2000 lietuvių, atvykusių čia po antrojo pasaulinio karo. Daug adelaidiškų turi savo draugų ir prietelių įvairiose Amerikos Jungtinių Valstijų vietose. Pačiojo pradžioje, tebegyvenant stovyklinėm Vokietijos dienų nuotaikomis, tarp Amerikos ir Adelaidės lietuvių buvo palaikomas glaudus susirašinėjimas, pasidalinimas vargais ir rūpesčiais. Tačiau, laikui bėgant, tas susirašinėjimas pradėjo silpnėti ir po dvylikos metų daugiausia ribojosi tik kalėdiniais bei naujametinėmis pasveikinimais, susidedančiais iš kelių šabloninių žodžių.

Kelios adelaidiškės šeimos, pagyvenusios kelis metus Australijoje, taip pat išplaukė į JAV. Su jais daugis adelaidiškų irgi palaikė gyvenant susirašinėjimą, bet ir jis laikui bėgant blanksta.

Sistemos laikraštines informacijos apie lietuvių gyvenimą tiek Adelaidėje, tiek iš viso Australijoje, Amerikos lietuvių spauda neturi. Suprantama, čia yra kalti patys Australijos lietuviai. Aš pats asmeniškai buvau pažadėjęs J. Bačiūnui įsiųgti į Amerikos lietuvių spaudą. Nuo to pažado praėjo jau trys metai, o aš nė vieno rašinio nepasiunčiau. Galėčiau teisingai begale darbų, atsirandančių vietos lietuvių gyvenime, galėčiau nurodinti ką veikiu, bet tai padėties nekeičia. Amerikos lietuvių spauda neturi informacijos iš Australijos -- tai svarbiausia.

Pasinėję savo vietiniuose reikaluose ir reikaliukuose, prislėgti savų sunkumų, užkrėsti skaldymo grybeliu, mes nerūstėjome net laiko pagalvoti, kad esama žmonių, kurie iš tolo nenustojo sekę ir rūpinęsi mūsų, adelaidiškų, reikalais. Ir juo labiau netikėjome, kad mums, besigrumiantiems dėl geresnės tautinės veiklos sąlygų, kas nors išties pagelbos ranką.

Nedidelis kiekis Dirvos pasiekia Adelaidę. Ją pasiekia tie, kuriuos jos naujienomis tarpusavyje nepražėdė dalintis. Dirva daugiausia rašo sąvies, Amerikos lietuviams... Tačiau 1961 m. gruodžio 6 dienos Dirva staiga išpopuliarėjo Adelaidėje ir adelaidiškai vienas kitam pradėjo pasakoti, kas Dirvoje rašoma apie Australiją ir ypač apie Adelaidę. Kaltininkas Juozas Bačiūnas su savo straipsniu "Australijos lietuviai gyvai veikia".

Daugis Australijos lietuvių Juozą Bačiūną prisimena, visi čia jį gerbia. Iš straipsnio matyti, kad su Australijos lietuvių gyvenimu jis yra glaudžiai susipažinęs. Matęs Australiją prieš trejus metus, jis su vietos lietuviams nenutraukė ryšių, bet, prie-

šingai, juos stiprino ir domėjosi kiekviena iš Australijos gaunama žinute. Tačiau iš straipsnio išsivagavo dar vienas aspektas, tai meilė visam tam, kas lietuviška, meilė kiekvienam tautiniam judėjimui, meilė lietuviams, kovojantiems dėl lietuviškumo.

O Australijos lietuviams kovoti tenka gana kietai. Tiek savo privaty gyvenimą, tiek tautinę veiklą ir tautines institucijas reikėjo kurti iš nieko, plikomis neįprasto fabrikinio darbo išvargintomis rankomis. Prieš dvyliką metų čia, Australijoje, nebuvo nieko. Atvykusieji lietuviai nerado ne tik jokių organizacijų, bet ir pastogės sau patiemis ir savo vaikams.

Anais laikais joks australas negalėjo sutalpinti galvoje minties, jog jo namuose vieną ar du kambarius užims jo šeima ne priklausą, jam visai svetimi žmonės. Namų nuomavimu niekas beveik nesivertė. Todėl atvykusiems pradžioje teko gyventi visur, tik ne namuose. Tačiau šiandien jau beveik kiekvienas lietuvis turi nuosavą namą.

Tas pats buvo ir su lietuviškomis organizacijomis. Jų negalėjo būti, kadangi pačių lietuvių nebuvo. Jos pradėtos kurti pačiom pirmomis dienomis ir daugis jų šiandien jau skaičiuoja antrąjį savo veiklos dešimtmetį. Metai iš metų organizacijos auga, jų veikla plečiasi, šakojasi. Anksčiau lietuviškoms mokykloms, susirinkimams, minėjimams, pasilinksminimams ir kitiems reikalams sales ar patalpas tekdavo nuomot. Šiandien jau beveik kiekvienam didesniame lietuvių centre (Adelaidėje, Melbourne, Sydney, Geelonge) lietuvių savo darbu ir pinigėmis aukomis yra įsigiję nors ir kuklias patalpas, kuriose koncentruojasi lietuviška veikla.

Jas įsigyti nebuvo lengva. Gyvenimas reikalauja jų plėtimo, tobulinimo, tačiau kolonijai ištekliai nėra dideli. Visi lietuviai naujakuriai. Uždirbtas pinigas tirste tirsta, neturint laiko pagalvoti apie taupymą. Pačios kolonijos nėra didelės. Nedaugely dirbančiųjų skaičius prašoka tūkstantį. Adelaidėje, pav., dirbančiųjų yra vos apie 700.

Per paskutinius penkerius metus adelaidiškai, tačiau norėdami turėti savas patalpas lietuviškai veiklai, sudėjo per 10,000 svarų. O svarui uždirbti net paskutiniu metu reikia dviejų darbo valandų.

Būdamas neskaitytingas, Australijos kolonijos gali šį tą realaus nuveikti tik sutelktomis jėgomis, vienybėje. Deja, tos vienybės, kuria anksčiau Aus-

tralių buvo galima pagrįsti didžiulius, šiandien jau nėra. Vienybę palaidojo J. Bačiūno taikliais žodžiais tarant, "tas prakeiktas lietuviškas skaldymasis partiniais, ideologiniais ar religiniais pagrindais, o gal kartais ir pavydas, kad šiai draugijai sekasi, o kitoms ne taip gerai". Skaldomi seni vienetai, peikiami anksčiau visų tinkamais pripažinti namai, net kesinamasi sugriauti lietuviškumo židinius -- mokyklas, arba pasiglemžti jas savo nekontroliuojamam globon. Toj pačioj kolonijoj atsiranda "jūs" ir "mes", ir "jūs".

Nežiūrint šių bandymų suskaldyti, Australijos lietuvių garbei tenka pasakyti, kad jie pasiliko ištikimi Lietuvių Bendruomenės organizacijai, kaip pagrindiniam visus lietuvius jungiančiam vienetui. Australijos Lietuvių Bendruomenė per savo alynkinių valdybų apjungia vietose visą lietuvišką veiklą plačiausiuose jo išsišakojimuose. Atskiros organizacijos, kaip sporto klubai, skautų tuntai, socialinės globos draugijos, profesinės ar kultūrinės institucijos vadovaujasi alynkinių valdybų nurodymais ir glaudžiai su jom bendradarbiauja. Paskutiniu metu nuotos bendruomenės subordinacijos įvairiais būdais atsiriboją Katalikų Federacijos padaliniai, turį vietos sąlygoms pritaikytus vardu. Katalikų Federacija turi tikslą užimti Australijos Lietuvių Bendruomenės vietą ir vadovauti visam vietos lietuvių gyvenimui.

Patį Australijos Lietuvių Bendruomenę tvarkosi grynai demokratiniais principais ir į vadovaujančias vietas lygiai gali būti išrinkti visokiausių pažiūrų lietuviai. Tačiau ligšiol Katalikų Federacijai nepavyksta pravesiti savo žmonių nei į Krašto, nei į Apylinkių valdybas. Kažkodėl žmonės už juos neatsako. Dėl to paskutiniu metu KF sustiprino akciją prieš visą bendruomeninės institucijas ir stengiasi vietos lietuvių nuo bendruomeninių organizacijų atitraukti.

Visuose bendruomeninių organizacijų darbuose ieškoma blogybių, kimbama prie smulkmenų, raginama nemokėti lietuvių mokesčio, neremti bendruomeninių namų, nors jais, reikale, ir KF organizacijos pasinaudoja, atsisako bendradarbiauti, o vėliau puola, kad jie buvę atstumti.

Ryškų šiuo atveju pavyzdį gali duoti "Mūsų Pastogės" Adelaidės numerio rengimas. Adelaidės apylinkės valdyba, besirengdama išleisti Adelaidę skirtą "Mūsų Pastogės" numerį, sukvietė visas vietos lietuviškas organizacijas ir prašė sudaryti redakcinę komisiją. Į tą komisiją buvo kviečiami susirinkime dalyvavę KF atstovai, tačiau jie atsisakė. Vėliau, jau renkant medžiagą apie Adelaidę, apylinkės valdyba raštu prašė Pietų Australijos Lietuvių Katalikų Draugiją (Kat. Federacijos padalinys Pietų Austr.) kad ji parpintų medžiagos apie katalikiškų draugijų veikimą Adelaidėje, bet į tai negavo jokio atsakymo. O po to, kai "Mūsų Pastogė" buvo išleista, prasidėjo vieši kaltinimai, kad jie buvo ignoruojami.

Rašydamas Dirvai aš neturiu noro apkrauti mielių jos skaitytojų vietiniais adelaidiškų kivirčiais. Paėmiau tai tik kaip iliustraciją, kad parodžius sunkumus vienybei išlaikyti. Tų, kurie nenori bendradarbiauti, nė su pyragu nepripašys. Onorint mušti, pagalys visada po ranka pasitaiko. Tad ir piekiami visi tie, kurie dirba tikėdami, kad Australijos Lietuvių Bendruomenė yra tinkamiausia organizacija tautiniam veikimui plėsti ir tobulinti.

Adelaidės dauguma susibūrusi aplink bendruomenę ir laikosi bendruomeninių institucijų. Ji turi savo namus, apie kuriuos minėjo J. Bačiūnas savo straipsnyje. Ji tuos namus kiek galėdama tobulina. Aukoją netik savo pinigais, bet ir laisvadienius. Savomis rankomis kraunamos plytos, maišomas cementas, kalami balkiai, dedamos grindys, langai, obliuojama, dažoma.

Visiems Adelaidės Lietuvių Namų statybiniais darbams be atlyginimo vadovauja jau Lietuvoje pagarsėjęs architektas in-

LAIŠKAS IŠ JAV ARMIJOS

KARVELIAI, PAGARBA IR LĖKŠTĖS

Dar šiandien yra karių, kurie praeidami pro karvelius bet kuriame parke neužiomis nubraukia ašarą... Ir dažnoje, signalizacijos dalinių veterano spintoje, guli apdulkėjusi knygelė -- "Naminis karvelis".

Gal viena iš geriausių išlaikytų Antrojo pasaulinio karo paslapčių, buvo naminių karvelių treniravimas karo lauko tikslams. Šie plunksnuoti ryšininkai buvo išmokyti daryti orines fotografijas su mažais, dviejų colių aliumininiais, prie kritinės privirtintais, foto aparatais... ir prie didesnio vėjo, kada paukštis skrenda beveik tiesiai žemyn, mažas metalinis rutulius kas atleidžia rankenėlę, kuri įjungia kamerą.

Taikoms metu paukštis lieka paukščiu. Bet kada atėjo karo audra, nuo laktų pakilo tikri patriotai, kaip Blackie Halligan, kuris išgelbėjo marinius Guadalcanal zonoje ir Jank ir Wisconsin Boy, kuris būdamas tik 12 savaičių amžiaus, pranešė apie vokiečių evakuaciją iš Tobruko.

Trys britų karveliai buvo apdovanoti Viktorijos kryžiumi. "Beveik nuskendo", -- skamba

žinierius K. Reisonas, kuris prie tų namų praleido nesuskaitomas darbo valandas ir pridėjo nemažą savo asmeninio pinigų.

Niekada vietos lietuviai nesitikėjo, kad kas nors iš šalies pasiūlys jiems pagelbos. Ir dėl to Juozas Bačiūnas paraginimas surinkti Adelaidės Lietuvių Namams 3,500 dolerių savo medžiaginę vertę prašoka šimteriopai. Nėra abejonės, kad tokia suma, ją surinkus, labai pagreitins Adelaidės Lietuvių Namų įrengimą. Tačiau tas faktas sustiprina pačius vietos lietuvių, susibūrusius aplink vietos bendruomenę.

O Adelaidės Lietuvių Namai yra tapę viso lietuviško veikimo centru. Juose telpa Savaitgalio Mokykla, kurioje be jokio atlyginimo dirba dvylika lietuvių mokytojų. Čia savo būklą turi skautų tuntas, sporto klubas "Vytis", čia veikia Lituanistiniai kursai, čia prisiglaudus Moterų Sekcija, kurios veikla nuolat plečiasi lankant ligonis, šelpiant senelius, Vokietijos sanatorijose dar tebesigydančius lietuvių. Namuose vyksta visų bendruomeninių organizacijų pasitarimai, Namų salė naudojama paskaitoms, minėjimams, pasilinksminimams. Nuo naujų metų juose atidarytas Spaudos kioskas platinti lietuviškiems periodiniams ir neperiodiniams leidiniams. Namus praplėtus, juose tilps lituanistinė biblioteka, vietos lietuvių kūrimosi muziejus. Scena bus praplėsta ir patobulinta.

Prie Namų yra įrengta sporto aikštė, kur lietuviai sportininkai žaidžia krepšinį, tinklinį, lauko tenisą (stalo tenisui naudojama namų salė laisvais vakarais).

Kuklūs tie mūsų namai, bet jie yra mūsų. Mums adelaidiškams tai yra gabalėlis Lietuvos, savas kampelis. Tie, kurie myli mus, myli mūsų kampelį. Ir mums ypač brangu, kad toli nuo mūsų gyveną broliai tiesia pagalbos ranką ir rodo taurią lietuvišką širdį.

vienas apdovanojimo pranešimas, "bet vis dar pakilo ir nepaisant tiršto rūko, nuskrido 60 mylių skersai Šiaurės-jūrą per 90 minučių".

Amerikiečių karvelis Cher Ami 1918 metais buvo apdovanojęs Prancūzijos Croix de Guerre už žinių pranešimą apie pamestą batalioną. Tikra Hollywoodo tradicija. Karvelis namus pasiekė be kojos ir be akių, ir pagaliau krito negyvas nuo kraujotekėjimo.

Bet laikai keičiasi. Keičiasi ir karų metodai. Ir šiandien garsieji karveliai amerikiečių kariuomenėje pasekė mūly ir arklių pėdomis...

Gynybos Departamentas neseniai pradėjo vykdyti planus pašaukiant kariuomenės 345 daktarus. Šis specialus daktarų šaukimas yra reikalingas pagal prezidento J. F. Kennedy ginkluotą pajėgų sustiprinimo planą.

Tai yra jau trečias daktarų kariuomenės šaukimas. Pirmieji du buvo 1961 m. birželio 9 d. -- 185 daktarams, ir spalio 3 d. -- 495 daktarams. Prieš šiuos šaukimus, paskutinis daktarų šaukimas į kariuomenę buvo vykęs 1957 metais.

Gal vienas iš pirmųjų kariuomenės įstatymų, kurį naujokai atmintinai išmoksta yra "Jei juda -- sveikink!".

Army Times savaitraštis praneša, kad vienas naujokas kažkodėl jautėsi truputį nesmagiai miestelio gatvėje atiduodamas pagarbą senyvo amžiaus, labai dekoruotoje uniformoje su tiktais asmeniu.

--Aš jį sutikau gatvėje -- pasakojo naujokas, -- ir su visais tais medaliais, papužalais ir dekoracijomis. Jis buvo aukšto laipsnio kariškio išvaizdos. Todėl jį ir sveikinau.

Kas buvo tas "aukšto laipsnio kariškis"? Tai buvo vienas iš miestelio didesnių viešbučių durininkas!

--Kokia buvo jo reakcija šiai neužtarnautai garbei? Naujoko jis paklausė, kokios kainos norėtų gauti kambarį...

KĖSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Daviniai apie pasaulinio masto programos vykdymą fiziniame lavinime, bandytų su 48,000 kariškių vaikų, nuo ketvirtos iki dvylikos skyriaus parodė, kad programa 70% buvo sėkminga.

Programa buvo įgyvendinta visose ginkluotų pajėgų rūšyse pagal naują prezidento J. F. Kennedy jaunimo mokyklos fizinio auklėjimo programą. Šią programą veda University of Oklahoma sporto direktorius, būdamas šiais reikalais prezidento Kennedy patarėjas. Jis pagelbsti prezidentui įgyvendinti šį planą krašto mokyklose. O taip pat ir atlikti kai kuriuos bandymus kariuomenėje.

Pagal šią programą mokyklinio amžiaus jaunimas kasdien turi 15 minučių judrių fizinio lavinimo pratimų, įvairių fizinio patvarumo bandymų. Taip pat dažnus tikrinimus. Ir, atrod, kad JAV jaunimui jau seniai reikėjo tokių užsiėmimų.

Kariuomenė pagaliau nutarė pašalinti savo valgyklas, kad jos daugiau primintų namus. Jos pradės naudoti stiklinius valgomuosius, vietoj įprastinių kafeterijos stiliaus lėkščių.

Pagal kariuomenės pranešimą, plano tikslas "sudaryti jaukesnę namų atmosferą karių valgyklai". Naujos lėkštės, indai, puodukai ir stiklai bus balti su žaliais ar tamsiai raudonais pagražinimais.

Šis pakeitimas esąs paremtas armijos aukštųjų pareigūnų studija, kuri sako, kad civilinio tipo indai sukelia geresnę valgyklos nuotaiką, pakelia moralę ir sumažina nesunaudojamo maisto kiekius.

Kaip vienas karys komentavo šią žinutę? Jis pasakė: "Dabar valgyklose reikės dar motiniško tipo senučių, kurios dalintų obuolinių pyragą..."

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Cosmos Parcels Express Corp.

Mes pranešame savo seniems klientams, o taip pat naujesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą.

Mes esame įgalioti VNESPASYLTORG testuoti siuntinių siuntimą, ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai.

Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t.t.) labai prienamomis kainomis. Visi mūsų skyriai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.

NEW YORK 2, N. Y., 39 -- 2nd Avenue -- Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue -- Tel. DI 5-8808
LAKEWOOD, N. J., 126 -- 4th Street -- Tel. FO 3-8569
PATERSON 1, N. J., 99 Main Street -- Tel. MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street -- Tel. LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson St. -- Tel. HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury St. -- Tel. SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich., 11333 Jos. Campau.

TEL. TO 7-1575
CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th St. -- Tel. TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Ave. -- Tel. BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill., 3212 So. Halsted St. -- Tel. WA 5-2737
LOS ANGELES 22, Cal., 960 So. Atlantic Blvd.

TEL. AN 1-2094
SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter St. -- Tel. FI 6-1571
NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Ave. -- Tel. BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave.

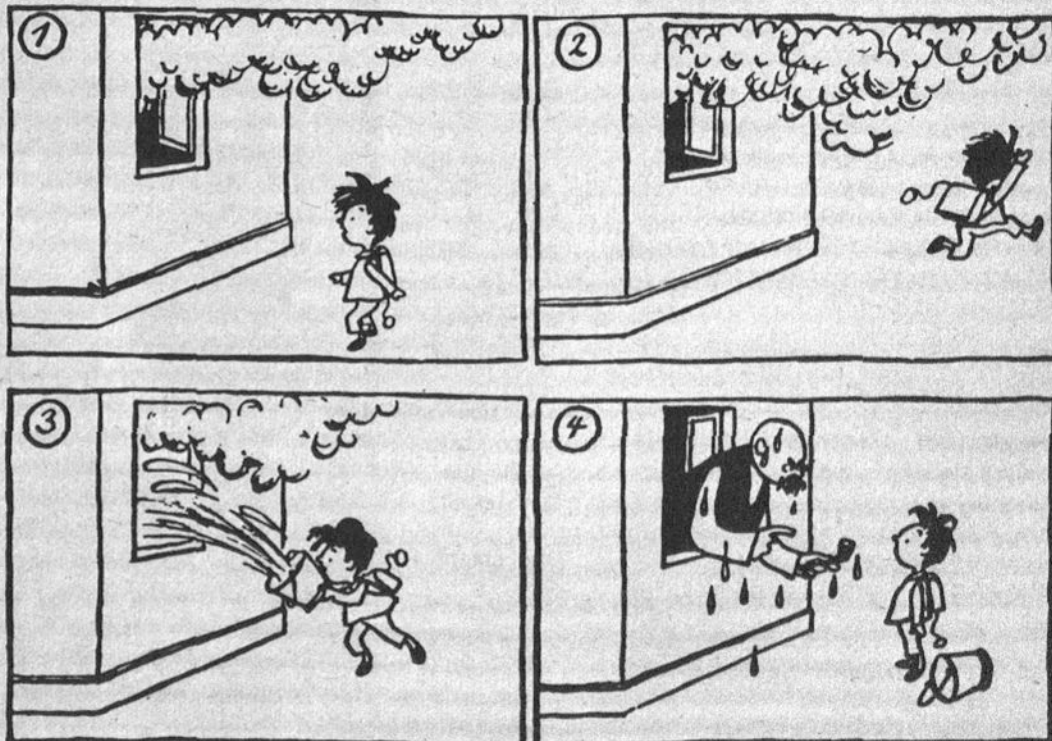
TEL. WA 2-4035
WATERBURY, Conn., 6 John St. -- Tel. PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St. N.W.

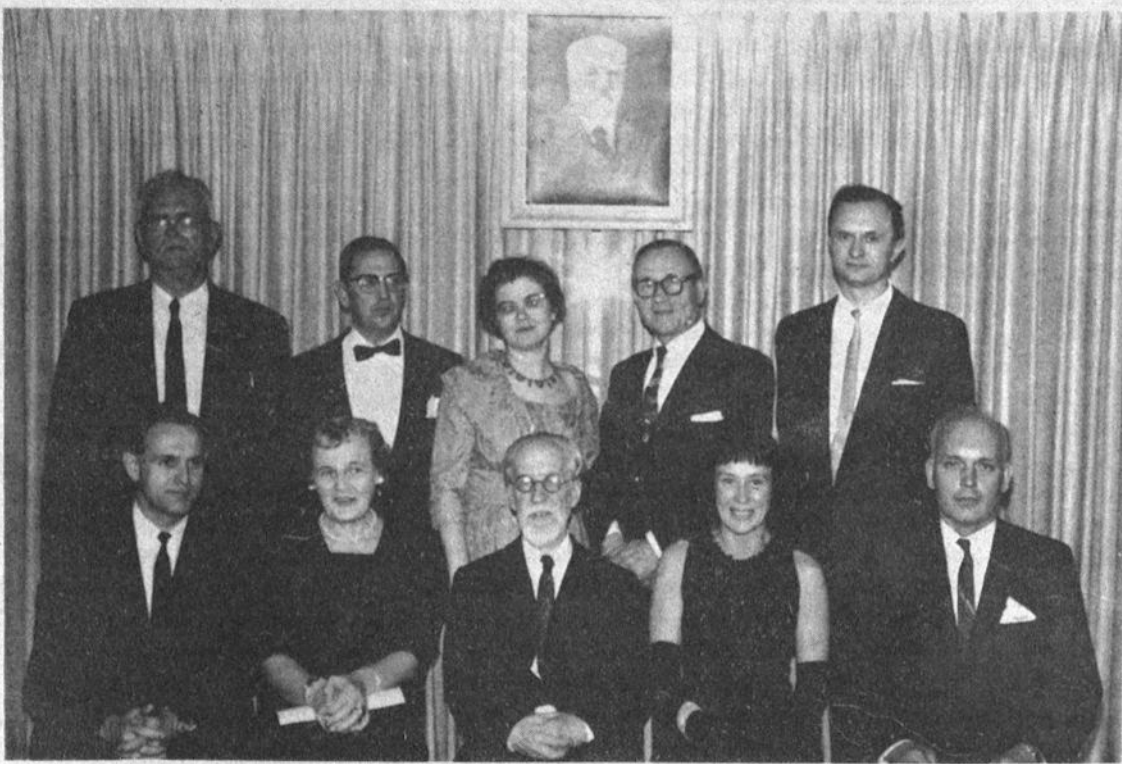
TEL. GL 8-2256
PASSAIC, N. J., 176 Market Street -- Tel. GR 2-6287
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Ave. -- Tel. VI 1-5355
ATHOL, Mass., 61 Mt Pleasant St. -- Tel. CH 9-6245
VINELAND, N. J., West Landis Ave.,

Greek Orthodox Club Blvd.

Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

BOSTON 18, Mass. 271 Shawmut Ave Tel. LI 2-1767

Dr. J. Šliupo minėjimo Los Angeles programos dalyviai ir rengėjai. Sėdi iš kairės: Bronius Budginas --programos vedėjas, Alena Davenienė, prof. Mykolas Biržiška, Ona Mironienė, M. Vyšniauskas --Tėvynės Mylėtojų 8-tos kuopos pirmininkas. Stovi: A. Biekša -- SLA kuopos pirm., Andrius Mironas, H. Y. Petkienė -- Dr. J. Šliupo anūkė, Stasys Kalvaitis ir J. Motiejūnas -- LB apyl. pirmininkas. Trūksta J. Janutos, daug prisidėjusio prie minėjimo surengimo.

L. Briedžio nuotrauka

MINTYS IR PASTABOS

LIETUVIŠKAME VAIKŲ ŽIDINĖLYJE ATSLILANKIUS

L. VAIČIŪNIENĖ

Pats pavadinimas sako, kad nebus koks specialus pastatas, bet kažin kas mažą, privatu, jauku, sušildytą senovišku -- lietuvišku šeimos židiniu, iš kurio yra išėję per ilgus šimtmečius tiek taurių asmenybių, proto, kūrybos, mokslo minties, politikos genijų. O jų nuopelnais, darbų vaisiais naudojames dabar, dažnai jų ne tik nevertindami, bet dargi paneigdami.

Į Varnų butą įvedė rūtomis apsidintas takas, iš kurio supratai, kad šiuose namuose lietuvių gyvenama. Išėjus mano pasisveikinimo žodžiai per daug stipriai nuskambėjo bedirbančių, geriau gyvenančių savo gyvenimu vaikų tarpe toje šeimos - motinos mokyklėlėje, kaip anuomet Lietuvis savo rašto draudimo laikais. Kiek ten buvo vaikų -- nesu skaičiau. Tik tur būti, kiek leista --8, o gal vienas kitas viršaus atsitiktinai kokią valandą atvežtas, kol motina atsiliks kokį reikalą.

Vaikai užima iš šešių kambarių privataus Varnų buto tris kambarius: seklyčią, valgomą ir D. Petrutės gulimąjį, kuriame jie atėję nusirengia, susikabina viršutinius drabužius ir prigula pokaičio. Kituose dviejuose dirba. Taigi p. Varnai sau turi tik po mažytį gulimąjį, o dailininkas Varnas, mūsų klasikas, viršuje savo darbo atelę. Darytina išvada: atsikaktyti turtingų, puošnių salonių, kristalais žėrinčių valgomųjų ir kitų, dabar žmogus vertė taip keliančiu daikty, gali žmonės idealistai.

Mano dėmesį nukabinėjusi patraukė sienos, nukabinėtos paveiksais -- nei daugiau, nei mažiau -- meno galerija.

Vaikai, kaip aiškino M. Varnienė, į paveiksus nekreipia dėmesio: mat, jie užimti savo pradžios gyvenimo darbais. Bet aš pagalvojau ir kiek kitaip: Prapajstant vaiko savumus, jį neišvengiamai, nors netiesioginiu būdu, turėtų veikti tarsi jų nepastebimi dalykai -- gražūs ar negražūs. Ir šiuo atveju čia yra dar vienas pliusas aplinkos, kurią ne visi gali sudarti. Tačiau Varnienė sutinka ir mano, jog, be estetinio auklėjimo, lietuviškam auklėjimui būtų naudinga speciali aplinka -- Lietuvos žemėlapią, Lietuvos gamtos ir kiti vaizdai pastatų, kryžių, darželių, rūbų, indų -- albumai ir tt. O Varnų kūrinį tarpe žymi dalis ir lietuviškoms temoms. Kas to nežino. Be to dar būtų reikalinga lietuviški baldai, dėžutės, rankšluostinės, kampinės, lentynėlės, telefonas, lietuviškos muzikos, dainų, maršų plokštelės ir kiti reikmenys. Prie visa to ir prie to kuo jau naudojamas ir kas jau turi, dar pridėjus bibliotekėlę, stambiomis raidėmis abėcėlę, iš kurių vienas galėtų spalvoti, kitas skaityti.

Bet tam reikia daug daugiau pinigų, negu tuo tarpu išgalima. Kas dabar turima, -- beveik visa pagaminta -- sukurta jų pačių -- ne tik raidės mokyklis skaityti, bet ir žodžiai gramatikai etti. Apskritai, sukurta gyvenimo pati reikalingiausia aplinka. Kiekvienas daiktas turi savo paskirtį: nervų sistemai lavinti, pojūčiams, proto plėtočiai, valios stiprinimui, vaikiškų atradimų galioms vystyti, raumėnų koordinacijai, pusiausvyrai, klausai ir t.t.

Nėra čia kalnų visokių beprasmių, pirktinių užbaigtų žaislų, išblaškantį dėmesį ir darančių vaiką vis reikalaujantį naujybių.

skirta Amerikos lietuviams, turėjusi būti transliuojama per radiją, bet staigi mirtis nebeleidė to įvykdyti.

Minėjimo meninę programą apvainikavo Benio Rutkūno eilėraštis, sukurta Dr. Šliupo garbei, kurį įspūdingai ir jaudinančiai padeklamavo Ona Mironienė.

Manome, kad nebuvo salėje klausytojo, kurio širdis nebuvo paveikta mielos artistės įsijautimo ir pakilia nuotaika. Drauge su pianistu Stasiu Kalvaičiu, kuris palydėjo poeziją Beethoveno sonatos garsais, buvo sukurta melodeklamacija, kurią klausytojai sekė su dideliu susikaupimu.

čia, ir jaučiame, ir matome, ir patiriame.

Kodėl čia užsiminiau apie kūno kultūros sąjūdžius? Dėl to, kad jie buvo, yra ir manau, bus bendrojo auklėjimo veiksminga dalis. Todėl, kad vaizdinis mokymas -- auklėjimas, surištas su darbu savęs realizavimu, veiksmu sunkiau pajėgiantiems abstraktiškai galvoti vaikams iš mažens yra sėkmingesnis. Mat, kūno kultūra yra judesys surištas su daina, muzika, proto, valios, jausmų lavinimu ir patriotizmu (čia turime galvoje lietuviškąjį) stiprinimu.

Nors lietuvių vaikai, apskritai, yra buvę gabūs, pajėgūs protauti, tačiau bendras dabartinių aplinkos ir gyvenimo būdo veiksmas ir jų protines galias nuslėbė ir sutingė, tuo labiau, kad ir vyresnieji mažumėnė ir jaunimą spausė spaužiamie eiti "trubadūravimo keliu". Dr. Pikdnas apie tai štai ką sako: "Ivairiose savęs realizavimo ir auklėjimo plitmėse žymi dalis šių dienų jaunųjų nėra išaugusi iš vaiko lygio".

(Pabaiga kitam numeryje)

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

SAUSIO 20 D. A. L. Dailininkų Sąjungos dailės paroda Jaunimo Centre.

SAUSIO 21 D. Leonos Lauraitis pianino rečitalis Jaunimo Centre 3:30 val. p.p.

SAUSIO 21 D. JAV Lietuvių Bendruomenės Marquette Parko apylinkės metinis susirinkimas parapijos salėje 11:45 val. ryto.

SAUSIO 21 D. JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės metinis susirinkimas Vaikaičio salėje, 43rd ir Maplewood, 2 val. p.p.

SAUSIO 26 D. Lietuvių Nuosavybių Savininkų Susivienijimo susirinkime red. St. Piežos filmos apie popiežius, Vengeliausko restorane, 4500 S. Talman Ave, 8 val. vak.

SAUSIO 27 D. Jūrėtės ir Kasetyčio Operos Fondo balius Western Ballroom salėje.

SAUSIO 28 D. JAV Lietuvių Bendruomenės Chicagos apygardos atstovų suvažiavimas B. Pakšto svetainėje.

SAUSIO 28 D. Lietuvių Istorijos Draugijos metinis susirinkimas.

VASARIO 3 D. Chicagos jūrų skautijos tradicinis balius "Puota jūros dugne" Western Ballroom salėje.

VASARIO 3 D. Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos tradicinis balius Drake viešbutyje 7:30 val. vakare.

VASARIO 3 ir 4 D. Chicagos Scenos Darbuotojų Sąjungos statoma pasaka "Dvylika brolių, juodvarniais lakstančių" Jaunimo Centre.

KOVO 4 D. Chicagos skautų Kaziuko mugė Jaunimo Centre.

VASARIO 10 D. Lietuvos Nepriklausomybės Talkos ruošiamas Vasario 16 d. minėjimas B. Pakšto salėje 7:30 val. vakare.

VASARIO 10 D. Brighton Parko Moterų Klubo šokių vakaras Vengeliausko salėje.

VASARIO 17 D. Varpininkų Filisterių Draugijos koncertas balius B. Pakšto salėje.

VASARIO 18 D. Amerikos Lietuvių Tarybos rengiamas Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas Marijos Aukšt. mokyklos salėje 2 val. p.p.

VASARIO 24 - 25 D. Vid. Vakarų sporto apygardos prieauglio klasių tinklinio ir stalo teniso pirmenybės.

VASARIO 25 D. JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės ruošiamas Vasario 16 d. minėjimas parapijos salėje.

VASARIO 25 D. Šv. Kazimiero vienuolyno rėmėjų 50 m. sukakties minėjimas Marijos gimnazijos salėje.

KOVO 3 d. Brighton Parko Moterų Draugijos Užgavėnių balius.

KOVO 3 - 4 D. Vid. Vakarų sporto apygardos vyrų tinklinio, moterų tinklinio ir krepšinio, moterų ir vyrų stalo teniso pirmenybės.

KOVO 6 D. Lietuvos Vyčių sen-draugų kuopos Užgavėnių blynų vakaras Vyčių salėje.

DAKTARAS JONAS ŠLIUPAS SAVO RAŠTUOSE

Kaip artistai A. ir O. Mironai išpildė meninę programą Dr. J. Šliupo minėjime

Kaip jau anksčiau buvo Dirvos puslapiuose rašyta, Los Angeles lietuviai neseniai minėjo Aušrininko Daktaro Jono Šliupo šimtojo gimtadienio sukaktuves. Minėjimą, sutraukusį per 150 dalyvių iš plačiosios visuomenės, surengė vietos Tėvynės Mylėtojų Draugijos kuopa Tautinių Namų salėje 1961 m. gruodžio mėn. 9 d. Šalia išsamios Alenos Devenienės paskaitos įžymią programos dalį sudarė artistai Andrius ir Ona Mironai. Palydimi muziko Stasio Kalvaičio piano skambinimo, jie skaitė ištraukas iš Dr. Šliupo raštų ir padeklamavo poeto B. Rutkūno sukurtą eilėrašį.

Gal būtų ne visi žino, kad šalia Dr. Šliupo sugebėjimų kaip tautos žadintojas, ugingas kalbėtojas, politinis veikėjas ir organizatorius, jis taip pat puikiai valdė plunksną ir yra parašęs daugybę knygų visokiomis temomis. Platus jo akiratis ir vaizduotė, susipažinimas su gamtos mokslais, su literatūros, istorijos, pasaulinės politikos faktais atsispindi jo paliktuose kūrinuose.

Minčių originalumas, nuoseklus protavimas ir savotiškas vaizdingas stilis verčia ir šiandien pripažinti, kad ir keliasdešimčiai metų prabėgus, jo raštai lieka reikšmingi ir įdomūs. Deja, daugelis Dr. Šliupo knygų dabar sunkiai tebeužrašomos, išėjusios iš apyvartos, ir visuomenės mažai pažįstamos. Taigi artistai Mironai padarė tikrą pasitarnavimą, atskleisdami gyvą žodžių kelių rinkinius puslapius iš Dr. Šliupo rašytinės kūrybos. Čia ir paduodame keletą ištraukų, (kalba palikta tokia, kokia Dr. J. Šliupas rašė, RED.), iš kurių matysime kaip jis rašė temomis; kurios buvo jo širdžiai taip artimos ir brangios.

Savo knygoje Lietuvių Latvių Respublika, išleistoje 1918 metais Stockholme, Dr. Šliupas sako: "Smulkiosios tautos, kurioms dabar taip gresia cėzarizmas, buvo galingu ir naudingu veiksmu civilizacijos pirmynėgoje. Juk jos pagamino tai, ką svietas brangina religijoje, filozofijoje, literatūroje, moksle ir mene. Mažą nepriklausomą šalį, demokratišką respubliką, kiekvienam suteikia progą išplėtoti ne tik fiziškas, bet tuomi labiau intelektualės ir morales jėgas. Mažoje demokratiškoje žmogus testijaučia esąs gyvas, esąs tikrą žmogumi. Čia nesupančiota dvasia savo produktyviškume pralobina ir savo šalį, ir visą žmoniją. Pasaulis pastebi ir pamyli tik dvasios galiūnus, didžiųjų turtų gamintojus, kilnius moralybės ir mokslo nešėjus, o biauursi patvirkusiais išnaudotojais ar kitų vergais.

Ar šiaip ar taip dalykus svarstysime, visgi atsimame, kad ne ginkly žvanginimas, bet ramus proto darbas svietą privedė prie taip augštos kultūros. Ir čion įžymiais pasilieką darbai mažų tautų. Pati Lietuva, pagoniškoji Lietuva, gadyne Gedimino, Algirdo, Kęstučio, Vytauto, įstabino svietą savo religiš-

HYPATIA Y. PETKUS

ku ir nacionališkų tolerantiškumu, kuomet Europoje degino ar skandino raganas ir žynius, persekiojo visokius eretikus. Mažumas valstybių kaip tik buvo priežastimi jų ypatingo pražidimo ir žybesio. Įvairumus ir tautų skirtumus sutvėrė gamta: įvairumai pagražina svietą, jie praturtina žmogišką patyrimą ir paaukština geryneigą. Vienodumas nustelbtų žmonijos dvasią. Juk ir "Hosana" amžinai kartojant net šventiesiems danguje turi nusibosti. Tegul visi kultūros žiedus tvėria sulig savo įgimtų gabumų ir palinkimų!

Įtikėjimas į Laisvę, tai didžiausia ir vyriausia žmonijos garbė; toji svietą gavinančioji dvasė yra mūsų įgimta, nepančiota ir neprarandama tiesa; į ją vadovaudamiesi gėrimės gyvenimu ir plėtojame jėgas minties. Didėja susipratimas apie sielos laisvę, laisvę minties, ir politišką laisvę. Gyvenime dažnai susiremia reikalai įstatymų su laisvės prievoelėmis, ir toji nepalaujamoji kova ir esti širdimi Vakarų istorijos. Ir iš tiesų laisvė niekadais tikrai negavo įsigyventi kitur, kaip tik valstybėse Vakarų civilizacijos.

Kiekvienoje tautoje randame įstatymų esamosios tvarkos garbintojų, kuriuos vadiname konservatyvais, kaip lyginai ir garbintojus laisvės, vadinamus liberalais ar laisvamaniais. Vieni be kitų neapsieina, vieni su kitais pinasi. Laisvė turi būti pozityvė ir ji geriausiai tarpsta, kada randa priešgyną, negu kada lieka užmesta per apsideidimą.

Mes lietuviai tarnavome seniau lenkams, vokiečiams ar rusams. Studijuokime savo tautos istoriją ir toji mus pamokins išvengti tų klaidų, kuriomis pasižymėjo mūsų prosenoliai. Mano įsitikinimu lietuviams, kaip ir kitoms tautoms, yra užtektinai vietos ant žemės skritulio. Kad svietas laimės neranda, tam kaltas yra trūkumas politiško tautų išauklėjimo. Reikėtų atsiminti, kad žemės skritulys oru skrieja berybėje erdvėje, kasmet apibėgdamas elipsyje aplink visų motiną saulutę. Iš to turėtų visiems aišku būti, kad jau dabar danguje gyvenant, svajoti apie kitonišką dangų gyviams ar mirusiems yra bereikalinga ir nesąmoninga. Tuomi gi tarpurimi mes visas pajėgas įtempti, kad pasiektume tai, kas šiandien galima, o lakstyti padangėse mintimis reikia liautis, kaip reikia liautis ir svetimiems reikalams tarnauti. Nutūpkime savo žemėn.

Lietuviai ieškosi naujų draugų, naujų kelių, naujų įrankių, kurie be išnaudojimo nuves tautą į geresnį, šviesesnį ir platesnį gyvenimą. Lietuvos viltys kreipiasi prie šiaurės pabaltijos tautų sąjungos. Tysmulkiųjų tautų ir ekonomiškieji reikalai vienoki: susitelkus bus visoms lengviau atstovėti prieš didžiųjų tautų užsivarinėjimus ir jų didelės ekonominės spėkas. Niekas

netrokšta nė užkariavimų, nė imperialistiškos politikos, tik vis trokšta gauti atgal kas skaitosi palikimu nuo tėvų protėvių. Lietuva viduramžiais neskriaudė svetimų gaivalų, tai tuo mažiau ji norės juos skriausti šiandien.

Aušta laikas, kur nereikės, rasi, ginklais kariauti, bet kur fiziškos galybės vietą užims tiesa ir teisingumas tarptautiniuose prietikiuose, susitvėrus tarptautiniam parlamentui sutinkamu tribunolu. Mūsų šalis apsieiti galės be didokų armijų ir karinių laivynų, o visą savo jėgą pašvens dauginimui dvasinių ir materialinių lobių, kuomi prisidės prie tolynžangos ir geryneigos ne tik savo šalies, bet ir viso civilizuotojo svieto. Religijos laisvė turi būti visiems pripažinta: ar katalikai, ar protestonai, ar pravoslavai, ar izraelitai -- visi liuosai savo bažnyčių apeigas galės atlikti sulig savo įpročių. Nebus persekiojami nei laisvamaniai, nei netikiečiai, atliekamos pas teisėgą arba jo atstovą, taip pat kaip ir perskryrų reikalas.

Jokia bažnyčia negali turėti dominuojančios pozicijos ir religija būtinai esti atskirta nuo valstybės, taip kad nė jokia bažnyčia negali įgyti kokias specialias ar ypatingas privilegijas. Bažnyčia negali būti valstybės remiama ar užlaikoma: ji laikosi tik pamaldingųjų duosnumu. Laisvė žodžio, susirinkimų, spaudos, kaip ir sielos laisvė, turi būti nepažabota, bet patikrinta rybose išmintingumo. Mokslas -- o ne religija -- turėtų būti Lietuvoje priverstina.

Pradedama mintyti, kas bus ateityje, kaip reikės atstatyti Lietuvą, tiek daug nukentėjusią laike visavietinės karės? Ar Lietuva, kaip koks Phoenixas, neturėtų pakilti iš pelenų, šviežiai ir neprikusminga nuo kraugoziaujančių didžiųjų valstybių? Kovoje prieš cėzarizmą negirdėtą priespaudą, atkuto tėvynės meilė, prašvito demokratybės ieškiniai. Iš liaudies išėjio iškilto tautinė inteligentija, ir šiandien lietuviai beldžiasi į duris visavietinio parlamento, kad gautų sėsti suolan kaip nepriklausoma respublika. Savo įsitikinimuose esame grynais demokratais, ir todėl niekas netrokšta regėti kokios nors dinastijos įsiviešpatavimą šalyje. Šiandien mes, kaip ir visas svietas, žengiame naujon gadyėn, kur kiekviena ypata apvertinta esti, ir kur niekas despotų, monarchų arba net konstitucinių karalių netrokšta. Tad tegyvuoja lygybė, laisvė ir brolybė! Mes svietimo nenorime, ganės mums to, kas yra mūsų --tik atgal grąžinkite mums jūs, kurie užgrobė mūsų šalį buvote ir esate!"

Skaitymas šių Daktaro Šliupo minčių giliai paveikė susirinkusią publiką, taip kaip ir vėliau p. Mironų paskaitytos ištraukos iš jo paskutinio rašto, iš Brengeno palei Bodeno ežerą, kur jis gyveno 1944 metais kaip patbėgėlis nuo Rusijos komunistų antplūdžio. Tai buvo jo kalba,

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

Baltų sąjungos metinis susirinkimas

Šių metų sausio 21 dieną, 3 val. po pietų, International Instituto patalpose — 150 Beacon St. yra kviečiamas metinis Baltų Sąjungos susirinkimas.

Pranešimą apie Amerikos Balsa, veiklą ir paskirtį, padarys Mrs. Irene Karule, iš Washington, D. C.

Meninę programos dalį atliks pianistas Leonid Milk.

Po programos prie kavos vyks pasikalbėjimai ir diskusijos.

Bostono ir apylinkės lietuviai kviejami gausiai dalyvauti ir kartu įsijungti į šios sąjungos veiklą.

Moteryų Klubas dėkoja

Bostono Lietuvių Moterų Klubas pastangomis 1961 m. rugsėjo 17-23 dienomis So. Boston, Tautininkų namuose buvo surengta dailinė kėdės Jadvygos Dobkevičiūtės-Paukštieienės, iš Chicago, kūrinių paroda. Dailininkė buvo išstačiusi virš 60 paveikslų — aliejinių ir akvarelės tapybos.

Ta paroda praėjo su nepaprastu pasisekimu, nes tos savaitės bėgyje bostoniečiai įsigijo net 16 paveikslų. Tai įrodo, kad dailininkės kūrinių buvo suvartoti, pamėgti ir įvertinti daugelio lietuvių.

Po parodos dail. J. Paukštieienė, grįžusi į Chicago padarė nepaprastą staigmeną M. Klubui, prisijusdama piniginę dovaną \$25.00 parėmimui Klubui šalpos darbo, ir taip pat savo aliejinio paveikslu — "Ankstyvas pavasaris prie ežerėlio".

L. M. Klubui neturint savo nuosavų patalpų, kur būtų galima pakabinti tą paveikslą — tas puikūs meno kūrinyje sausio 28 d., 1962 m. Klubui metiniame susirinkime bus leidžiamas į laimėjimus. Visas pelnas bus panaudotas Klubui veiklai sustiprinti.

Bostono Liet. Moterų Klubas mieliai dail. Jadvygai

atrodo palaida, puri, tai nelaukiant reikia palieti.

Laistant žemę reikia pripildyti likusią vazono dalį pilną, nes tokiu būdu vanduo persunkia žemę nuo viršaus iki vazono apačios, o perteklius pro skylutę išbėga į lėkštę.

Nepakankamas kiekis vandens kartais padaro gėlėms žalos. Labai dažnai tai atsitinka su palmėmis, kada galai lapų pradeda džiūti ir lapas po lapo visiškai nudžiūsta. Priežastis tokio nudžiūvimo dažniausia būna, kad vazono žemė viduje perdžiūsta ir būna stoka drėgmės nors iš viršaus gali ir atrodyti pakankamai drėgna. Tai pastebėjus tokį augalą reikia pamerkinti su vazonu į didesnį indą, kad vanduo apsemptų visą žemės kamuolį. Ir taip pamerkta palaikyti 10-15 min.

ORO DRĖGMĖ. Jei kambarijje sausesnis oras, tai augalas greičiau garina vandenį. Palaikymui oro drėgmės kambarijje, kur yra gėlės, patartina kelti, bent tris kartus per dieną, apipurkšti nešaltu kambario temperatūros vandeniu.

Per daug sausas oras tai pat nėra sveikas ir žmonėms, todėl reikia atkreipti dėmesį į šitą trūkumą. Geriausia oro drėgmę augalams yra tarp 45 - 60. Namuose palaikyti maksimalę drėgmę beveik neįmanoma.

KAMBARIŲ VĖDINIMAS -- VENTILIACIJA.

Visi augalai ir gėlės be išimties reikalingi gryno, šviežio oro, kad užtikrintų fotosintezinį procesą. Vėdinimas kambarių yra būtinas ypač patalpose, kur yra daug žmonių. Bet tuo pačiu reikia vengti pergreito šalto oro pasikeitimo ir skersvėjo. Dėl to gėlės ir augalai dažniausia netenka lapų. Lapai pradeda geltonuoti ir krinta.

Paukštiei už jos tokį nuosirdumą, jautrumą ir supratimą mūsų Klubui šalpos darbe, taria gilią padėką.

Irena Manomaitienė,
B. L. M. Klubui pirm.

Tautinės Sąjungos

Bostono skyriaus visuotinis narių susirinkimas įvyks vasario 3 d., 7 val. 30 min. vak. Visi skyriaus nariai prašomi atsilankyti. Susirinkime valdyba duos savo metinės veiklos apyskaitą, o jos gerokai pasidarbavusi.

Bus renkama sekančiai kadencijai valdyba ir kiti organai. Taip pat aptarti ateities veiklos planai.

Jūrinės šeimos arbatėlė

Nemuno uosto jūrų skautų direkcija sausio 27 dieną, 7:30 v. v. Tautinės Sąjungos namuose rengia jūrinės šeimos suartėjimo arbatėlę.

Jūrų skautai išpildys programėlę. Direkcija ir skautų vadovybė patieks informaciją iš nuveiktų ir ateities darbų.

Kviečiami atsilankyti jūrų skautų tėvai, rėmėjai, vadovai ir visi jūrų skautai.

Subatvakaris su jaunimo programa

rengiamas sausio mėnesio 20 dieną. Programą rengia Lidija Čepienė. Jaunimą ypatingai prašome atsilankyti pasiklausyti gražios programos.

Edm. Ketvirtis

išrinktas didelės lietuvių piliečių draugijos So. Boston klubo pirmininku 1962 metais.

E. Ketvirtis turi brangenybių krautuvę.

Nepriklausomybės Fondo

atstovybė lankosi pas visus, kurie jai praneša telefonu ar laišku paimti skirtą auką. Taip pat renka užsakytus Lietuvos Laisvės Kovotojų dainų leidinius, kuriuos greit pasirodys. Paaukoje \$10.00 — gauna leidinių, penkių dolerių vertės, nemokamai. Prašom skambinti išd. Romui Jasiūnui — AN 9-1676 ar rašyti sekr. Teofilui Janukėnui — 161 I St., So. Boston.

Antanui Matjoškai

jo 25 metų visuomeninei veiklai atžymėti rengiamas pagerbimas. Sudarytas iš kelių organizacijų rengimo komitetas.

Jonas Kasmauskas

numato keletui mėnesių išvykti pas dukterį, kurį gyvena Oklohamoje.

Justas Vaičaitis

atidarė turtingą medžiagų krautuvę So. Bostone. Ten pat priimami ir siuntiniai į įvairius kraštus.

Mokyklos eglutė

Šeštadieninė lietuvių mokykla sausio 7 d. surengė mokiniams eglutę. Programoje dalyvavo daug mokinių. Į eglutės šventę atsilankė tėvai ir nemažas skaičius svečių.

Antanas Baltrašiūnas

paskirtas Cambridge, Mass. lietuvių parapijos klebonu, vietoje mirusio prel. Juškaičio.

Kas Dirvos neskaito

— daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

FILATELIJOS KAMPELIS

(2)

ANTANAS BERNOTAS

JUNGtinės Amerikos VALSTYBĖS

išleido šiuos naujus pašto ženklus:

1. 1961 m. gruodžio 28 d. - 4 centų p. ženklą, kuriuo pagerbiamos Amerikos gailėtingosios seserys. Piešinyje matome ką tik mokslus baigusią gail. seserį, uždegančią žvakę, vaizduojančią jos pasišventimą savo pašaukimui.

Pašto ženklas spausdintas keturiomis spalvomis: mėlyna, šviesiai raudona, juoda ir tamsiai žalia. Dail. Alfred Ch. Parkerio piešinys.

2. Š. m. sausio 6 d. išleistas 4 centų pašto ženklas, kuriuo paminima 50 metų sukaktis, kai New Mexico valstija buvo priimta į sąjungą. Pašto ženkle parodytas tipingas Naujosios Meksikos gamtovaizdis -- lyguma, iš kurios kyšo milžiniškas uolienų kalnas, vadinamas Shiprock. Ženklas spausdintas mėlyna, tamsiai raudona ir šviesiai rudai spalvomis.

Naujosios Meksikos teritoriją ištyrė ir ten pirmąją nausėdiją įkūrė ispanai (Cabeza de Vaca, Francisco Vasquez Coronado). 1821 m. teritorija tapo Meksikos provincija, kai pastaroji sukūrė atskirą valstybę. Po karo su Meksika, 1846 m., teritorija buvo priskirta prie JAV. Atsiskyrus Arizonai ir apkarpius kaimus pakraščius, Naujoji Meksika buvo priimta į sąjungą 1912 m. sausio 6 d. kaip 47 valstija. Jos sostinė yra Santa Fė miestas, įkurtas 1609 m.

KLAIPĖDOS KRAŠTAS

Šiomet sukako 38 metai, kai 1923 m. sausio 15 d. Klaipėdos kraštas po sukilimo buvo prijungtas prie Lietuvos. Iki to laiko kraštą valdė Vokietija, paveldėjusi jį iš Prūsijos, kuri savo laikui buvo perėmusi iš Kryžiuočių ordono.

Vokietijai pralaimėjus I Pasaulinį karą, aliantų valstybės 1919 metais Versalyje ją gėrokai apkarpė. Buvo nutarta ir Klaipėdos kraštą, kaip grynai lietuvišką, nuo Vokietijos atskirti ir, iki tolimesnio patvarkymo, pavesti laikinai valdyti Prancūzijai mandato teisėmis. 1920 m. vasario mėnesį vokiečių kariuomenė pasitraukė, o netrukus atvyko prancūzų generolas Odry su batalionu savo karių.

Keičiantis krašto administracijai, turėjo keistis ir pašto tvarka. Nuo 1920 m. sausio 10 d. iki liepos mėn. pabaigos dar galiojo senieji kaizerinės Vokietijos pašto ženklai.

Tuo pačiu metu Berlyne, Reicho Valstybinėje spaustuvelyje, buvo perspausdinti žodžiu MEMELGEBIET vokišką pašto ženklai, kurie nuo rugpjūčio 1 dienos paleisti apyvartoti Klaipėdos krašto paštuose. Buvo perspausdinti 12 mažo formato, Germania tipo ženklų, ir 5 dideli, su įvairiais vaizdais ženklai.

Čia duodame šios serijos 2 markų pašto ženklą, kuriame

vaizduojamas Pietinės ir Šiaurinės Vokietijos susijungimas pagal dail. A. von Werner paveikslą "Victoria". Paveiksle -- du besisveikinantys kariai, virš jų -- Pergalės deivė su kardūna, Alpių kalnai bei uolota Šiaurės jūros pakrantė.

PORTUGALŲ INDIJA,

portugalų kolonija Indijos pusiasalio vakariniame krante, praeitų metų pabaigoje buvo okupuota Indijos kariuomenės. Kolonija buvo įsteigta Alfonso Albuquerque ir kitų garsių portugalų navigatorių 1505 metais ir išsilaikė iki mūsų dienų. Ji susideda iš 3 atskirų gabalų -- Goa, Damao ir Diu su artimomis salėlėmis. Bendras kolonijos plotas -- 1537 kv. mylios, gyventojų 1958 m. buvo 649,000.

Nuo 1871 m. kolonijoje buvo išleista per 700 puikių, retų ir įdomių pašto ženklų. Žemiau dedame 5 tangų pašto ženklą su Šv. Pranciškom Ksaveru, išleistą 1952 m. Goa filatelijos parodos proga.

Šv. Pranciškus Ksaveras, lotyniškai Xaverius (1506 - 1552), garsus jėzuitas ir misijų globėjas pagonių kraštuose, gimė Javier pilyje, Ispanijoje. Studijavo Paryžiuje, kur susipažino su kitu garsiu jėzuitu -- Šv. Ignacu Loyola. 1537 m. jėdų atvyko į Romą ir, pop. Povilo III leidimu, ten įsteigė Jėzaus Draugiją.

Portugalijos karalius Jonas III Pranciškų Ksaverą 1541 m. pasiuntė į Indiją ir kitus kraštus ten vadovauti misijų darbams. Atvykęs į Goa 1542 m. gegužės mėn., pradėjo religinę veiklą. Lankėsi Travancore, kur apkrkštijo 10,000 vietos gyventojų. Vėliau aplankė Malaccos pusiasalį, Bandos ir Moluccų salas, Ceiloną ir kt. 1549 m. nuyvyko į Japoniją, kur išbuvo pustrėčių metų. Buvo suorganizavęs misiją į Kiniją, tačiau nepasiekęs jos, mirė Sanciano saloje 1552 m. gruodžio 2 d. Palaidotas Goa mieste. Šventuoju paskelbtas 1622 m.

Vokietijos lietuvių žinios

Memmingeno Balfo šalpos skyrius Trijų karalių dieną Kultūros namų didžiojoje salėje surengė Kalėdų eglutę. Kalėdų senelis apdovanojo 75 vaikučius. Didesnieji vaikučiai padėklavo eilėraščių, pagiedojo, padainavo ir pašoko ratelį. Gražiai, linksmai prie gražiai papuoštos eglutės praleido 2 val. laiko. Visi skirstėsi nešini maišelius su įvairiais skanumynais ir su viltimi, kad ir ateinančių Kalėdų šventėse senelis juos aplankys.

Nepamiršti seneliai. Nors ir menka pašalpa Balfas sušėpė 17 senelių bei ligonių. O jų yra tris kart daugiau. Gaila, kad nebuvo galima šv. Kalėdų proga visų sušėpti.

Išvyksta į Ameriką. Po 10 metų emigracinio tarpymo Pauliukoniai, 4 asmenų šeima, sausio 16 išvyksta pas savo giminės į JAV.

Vargstanti senelė. Marija Bendikaitė guli paralyžuota senelių prieglaudoje. Ji yra vieniša lietuvė svetimųjų tarpe. Jai padarytų didelį džiaugsmą, kad nuosirdūs žmonės parašytų laiškelį ar kokią dovanėlę atsiųstų. Adresas: Buxheim, Altersheim, Kr. Memmingen, Allgaeu, Germany.

MŪSŲ SODYBA V. APANIUS

Žydinčios gėlės ir dekoratyviniai augalai namuose

Mūsų sodybos skyriumi sutiko rūpintis diplomuotas sodininkas Vincas Apanius. Jis sodininkystės ir daržininkystės mokslus yra baigęs Lietuvoje Aukštesniojo Fredos mokykloje. Atvykęs į šį kraštą 1950 vėl pradėjo mokslus McKinkey-Roosevelt Institute Chicagoje. 1954 metais baigė Bachelor of Science in Horticulture laipsnį.

Savo srities specialybėje yra dirbęs Bostono ir New Yorko rajone, o Chicagoje didžiulėje orchidėjų sodininkystėje. Nuo 1955 metų dirba W. G. Mather dvare, Bretenahl, kaip sodininkas reto gražumo vietoje. Ši vieta nuo 1957 metų, po savininkės mirties, perėjo į visuomenines rankas ir pavadinta tos srities kultūrinio centru.

Be šių pareigų dar turi suorganizavęs Better Lawns and Gardens Co., kuri verčiasi dekoratyvine sodininkyste.

Reikia tikėti, kad jo mokslo ir praktikos žinios patarnaus ir daugeliui Dirvos skaitytojų, kurie rūpinasi savo sodybos gražumu ir patrauklumu.

Žydinčias gėles ir įvairius dekoratyvinius augalus, tinkamus namų ar kambarių papuošimui, galima auginti ir prižiūrėti be didelių sunkumų namuose. Tik reikia neužmiršti, kad gėlės ir augalai yra gyvi suvėrimai. Todėl jų sveikas augimas priklauso nuo sąlygų, kokias joms augintojas suteikia. Didelė meilė dažnai numarina augalą, lygiai kaip ir nepakankama priežiūra. O toji meilė, reikia suprasti, yra tik asmens noras ir galbūt pageidavimas, bet ne geros sąlygos ir tinkama priežiūra, reikalinga vienam ar kitam augalui sveikai augti.

Gražios gėlės ir puikūs dekoratyviniai augalai yra nepakeičiamas namų ar kambarių papuošimas. Kartais brangūs ir meniški baldai ar paveikslai, patys vieni, be gyvos gėlės ar įdomaus žalio augaliuko, tai dar toli gražu iki pilno efekto, nes trūksta gyvumo.

Gyvenamieji namai bei kambariai nėra ideali vieta gėlėms auginti. Kartais dėl stokos šviesos, netinkamos temperatūros, oro drėgmės kiekio ir kt. priežasčių, rezultatai būna nepergeriausi.

SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI GERAM AUGIMUI

ŠVIESA. Kad gėlė ar augalas sparčiai ir sveikai augtų labai daug priklauso nuo šviesos spinduliavimo stiprumo augimo metu. Šviesa yra energijos šaltinis ir atlieka gana svarbią funkciją augalo maisto pasigaminime. Vieni augalai bei gėlės auga ir žydi pilnoj saulės šviesoje ištisus metus, kiti reikalauja pavėsio, ypač patalio pačiu kaitriausiu metu.

Visai natūralu, kad dauguma žydinčių gėlių pvz., begonijos, azalijos, cinerarijos, klivijos, palergonijos, (geranium) hortenzijos, įvairūs kaktusai, poinsetijos (kalėdinės) privalo augti pilnoj saulės šviesoje, atseit, pietinėje kambario pusėje.

Dalinai saulėta vieta tinka augalams ir gėlėms pvz., cyclamenams, primnlėms, fuksijoms, draceanijoms, žydintiems klevams. Kambarijje tai bus vakarinė arba pietų vakarinė pusė.

Šiek tiek arba be saulės tai šiaurinė arba rytinė šiaurinė pusė tinka įvairioms palmėms, philodendronams, fikusams, aspidistras, dieffenbajoms ir visai eilei tropikinių lapuočių augalų.

VINCAS APANIUS

TEMPERATŪRA. Geriausia nakties temperatūra augalams yra tarp 50 ir 60 F. Žydinčių gėlių amžius gali būti trumpas, jei nakties temperatūra siekia 70 F.

Skirtumas dienos ir nakties temperatūros pats geriausias jei tik galima palaikyti -- 10 F. Juk taip pat vyksta natūraliai ir gamtoje. Nakties metu oras atvėsta ir augalai turi geresnį poilsį jei temperatūra nekrenta bent 10. Todėl gėlės, augalai, pastatytos arčiau prie lango jaučiasi geriau, nes oras yra šiek tiek vėsesnis, augalas išleidžia šiltą orą, o tas oras cirkuliuoja į šaltą stiklą. Kartais patartina vertingus augalus nakčiai perkelti iš šilto kambario kur nors į vėsesnį arba sumažinti šildymą.

VANDUO IR LAISTYMAS. Žemė vazonuose ar didesniuose induose privalo visą laiką būti drėgna. Bet tai nereiškia, kad augalas turi stovėti vandenyje.

Kada ir kaip reikia laistyti gėles namuose? yra gana dažnas klausimas. Į tai atsakymas yra paprastas. Reikia palieti gėlę ar augalą tada, kada augalas jau reikalauja drėgmės. Bet per didelis kiekis drėgmės labai greit numarina augalą. Tat kaip nustatyti tą momentą kada gėlė reikia laistyti. Tam yra šitoks, gana praktiškas, būdas. Reikia paimti iš tos gėlės vazono žemės dviem pirštais ir suspausti tarp pirštų. Jei žemė bus supuolusi ir nebyra t. y. žymė, kad drėgmės toje žemėje dar yra pakankamai tai diena. Priešingu atveju, jei suspausta žemė nesilaiko ir byra,

Pagerbkime mūsų mielus ČIURLIONIEČIUS jų sukaktuviniais metais ir ŠV. JURGIO PARAPIJOS CHORISTUS

KONCERTE-VAIŠĖSE

Dalyvaukime sausio 27 d. Šv. Jurgio parapijos salėje jų pagerbime

Pradžią 8 val. vak.

Rengia LB Clevelando Pirmos apylinkės valdyba

Clevelando skaučių Neringos tuntas su naująja tuntininke Aurelija Balašaitiene.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Neringos Tunto sueigo sausio 14 d. Šv. Jurgio parapijos salėje buv. tuntininkė sktn. Mirga Kižienė perdavė tuntą naujai paskirtai tuntininkei pskn. Aurelijai Balašaitienei. Sueigon skaitlingai susirinkusios skautės atsisveikindamos įteikė dovanas sktn. M. Kižienei, o naująją tuntininkę pasitiko su gėlių puokštėmis. Naujoji tuntininkė savo pavaduotoja pasikvietė vyr. skautę Jūrą Gailiūšytę ir adjutantę —

Skaučių tėvų komiteto pirmi-ninkė O. Jokubaitienė buvusiai tuntininkei Mirgai Kižienei padovanojo Punksko lietuvių iš-austą audinį.

Clevelando skaučių buv. tuntininkė Mirga Kižienė ir naujoji tuntininkė Aurelija Balašaitienė, perdavus pareigas. Toliau stovi naujos tuntininkės pavaduotoja J. Gailiūšytė.

J. Garlos nuotraukos

vyr. skautę Audronę Gela-zytę.

Neringos t. tėvų komite-to pirm. O. Jokubaitienė pa-sakė jautrų padėkos žodį sktn. M. Kižienei ir palin-kėjo sėkmės naujai tun-tininkei pskn. A. Balašai-tienei.

Sudainavusios kelias nuo-taikingas dainas skautės iš-siskirstė namo su šypsena veiduose.

Šioje sueigoje buvo už-baigtos Neringos tunte ves-tos eilėraščių rinkimo var-žybos, kurias laimėjo: 1) R. Jokubaitytė, 2) E. Žygaitė ir 3) D. Kavaliūnaitė. Joms įteiktos Dirvos redakto-riaus B. Gaidžiūno padova-notos knygos.

• Clevelando Skautinin-kių Draugovės pirmoje šių metų sueigoje, sausio 1 d., Dr. N. Juškenienės namuo-se buvo aptarti aktualūs Neringos tunto ir skaučių veiklos reikalai. Ten pat vykusioje skaučių židinio sueigoje nauja seniūnė išrink-ta sesė Giedrė Kijauskienė. Skautininkių Draugovei vadovauja sktn. M. Dunduraitė.

• L. V. S. Ramovės Clevelando skyrius sausio 21 d. (sekmadienį), tuoj po su-mos pamaldų, Šv. Jurgio liet. parapijos salėje, ren-gia Klaipėdos krašto suki-limo minėjimą. Paskaitą skaitys istorikas prof. J. Jakštas. Maloniai kviečiame liet. visuomenę į minėjimą atsilankyti. Įėjimas laisvas.

• Pamaldos už a. a. prof. kan. Fabijoną Kemėšį, mi-rusį Sibire, Mariinske 1954 m. sausio 21 d. įvyksta Nau-

josios parapijos bažnyčioje šį sekmadienį, sausio 21 d., 10 val. ryto.

Pamaldos užprašytos mi-rusiojo sesers Juzės ir svai-nio Stepono Nasvyčių. Gi-minės ir a. a. velionių prisi-meną pamaldose prašomi dalyvauti.

• Metinis A. L. Tautinės Sąjungos Clevelando sky-riaus narių susirinkimas šaukiamas sausio 21 d., sek-madienį, 12 val. Dirvos pa-talpose — 6907 Superior Avenue.

Susirinkimo dienotvarkė: Prezidiumo rinkimas, valdy-bos pranešimas, revizijos komisijos pranešimas, susi-pažinimas su ALTS centro valdybos bendraščiais, val-dybos rinkimai ir revizijos komisijos rinkimai ir eina-mieji reikalai.

Visi nariai prašomi susi-rinkime dalyvauti. Nariai neužsimokėję už 1961 m. nario mokestį prašomi jį sumokėti susirinkime.

• Uošvės vaidinimas įvyksta jau šį šeštadienį, sausio 20 d., 6 val. vakaro, Lietu-vių salėje. Rengia VI. Bra-ziliu dramos studija. Re-daguoja V. Matulionis.

• Clevelando Vyrų Okte-to metinis koncertas įvyks vasario 3 d., šeštadienį, Slo-ėnų Auditorijos salėje, 417 St. Clair Ave. Pradžią — 6:30 val.

Kaip žinome, koncertą rengia Clevelando LSK žai-bo Tėvų-Rėmėjų Komitetas.

Oktetas savo programoje turi daugiausia lengvo žan-ro, populiariosios muzikos dalykėlius ir turi tikrai platų repertuarą. Šalia lietu-viškų dainų, išgirsime ir populiariųjų operečių melo-dijas. Šalia oktetui aranži-ruotų klasišinės muzikos dalykėlių, praskambės ir is-paniški bei egzotiški lotynų Amerikos ritmai. Savaime aišku, bus atiduota duoklė ir šiandieninėms popula-riosioms melodijoms.

Okteto vadovas Rytas Babickas, pats asmeniškai harmonizavo didelę dalį ok-teto repertuaro ir davė sa-vo originalią interpretaciją.

Po koncerto vyks šaunūs šokiai, veiks bufetas ir bus kitų pramogų.

Visi clevelandiečiai kvie-čiami gausiai atsilankyti į šį nuotaikingą koncertą ir tuomi pačiu paremti Cle-velando sportininkus.

• Vaikams pasaka, sku-dučių ir kanklių muzika, vaikų choro dainos ir mūsų kolonijos vaikučių eilėraš-čiai bei pranešimai bus gir-dimi šį penktadienį jauni-mo radijo programoje per WXEN-FM radijo stotį (banga 106,5) 8 val. vak.

• Kambarių popierių nu-ėmimas ir klajavimas, plas-terio užtaisymas ir dažy-mas. Geriausios rekomnda-cijos. Šaukti telefonu: EN 1-6495.

Išnuomojamas keturių kambarių butas, 3 aukštas, 6446 Superior Ave., \$45.00 mėnesiui. Naujai de-koruotas. Skambinti telef.: EN 1-1587. (5, 8),

Išnuomojamas 3 kam-barių butas, 2 aukštas, \$48.00 mėnesiui. Skambinti telef. HE 1-9541. (8, 10)

BALFUI AUKOJO

Po \$50. Dr. J. Balčiūnas, Dr. J. Skrinckas

Po \$30 Dr. J. Mačiulis

Po \$24. Dr. E. Aras, P. Ta-mulionis

Po 20: dol. Dr. V. Karoblis, Dr. A. Martus, Dr. V. Rama-nauskas, Neurlienė

Po \$15: dol. Dr. V. Gruzdis, M. Iešmantienė, A. J. Juozai-čiai, Dr. K. Pautienis

Po \$10: V. S. Akelaičiai, P. Aleksandravičius, A. Alkaitis, T. Butkus, L. Banis, P. N. Bie-liniai, J. Balbata, Dr. H. Bra-zaitis, Dr. D. Degesys, P. Dab-rija, J. Gudėnas, J. Grauzinis,

A. Garka, A. Karklius, E. Kers-nauskas, V. Kasakaitis, J. Ka-zickas, Dr. E. Lenkauskas, J. M. Mikonai, D. P. Mikolūnai, A. V. Mauručiai, A. Mackevičius, A. Puškoriūtė, V. Rickus, A. Steponavičius, J. Stravinskas, Dr. M. Sabataitis, A. Silvestra-vičius, J. Staniškis, L. Stepona-vičius, Č. Šatkauskas, Dr. M. Vaitėnas, E. Varekojis, V. M. Vallai, V. P. Žilinskai, A. Mi-kolūnas

Po \$7: O. K. Eimučiai, A. B. Gražuliai

Po \$6: A. Dailidė, A. Jonai-tis, A. Masilionis

Po \$5: J. Apanavičius, K. A. Atkočičiai, P. Ambrazevičius, Dr. A. Aželis, S. Astrauskas, E. Alšėnienė, A. Andrušaitis, B. Aras, V. Amšiejus, J. Au-gustinavičius, P. Banionis, P. P. Balčiūnai, S. Barzdukas, V. Banonis, A. Balys, V. Benok-raitis, V. Bilūnas, V. A. Ba-lašaičiai, V. Brizgys, A. Buk-nis, A. Bujokas, M. Balys, V. Bartuška, Batrukonienė, B. Briz-gys, Barniškis, V. B. Čyvai, J. Cijunskas, J. Černauskas, P. Či-gas, D. P. Chalko, V. Civiņs-kas, A. Dovydaitis, M. Dunduraitė, J. Damušis, V. Dautartas, Z. Dautartas, K. Gaižutis, P. Grigonis, Z. Gobis, B. Gaidžiū-nas, Glob Parcel Service, E. J. Ilendos, S. J. Ignatavičiai, H. Idzėlis, G. Jušėnas, V. Januš-kis, A. Juozaitis, B. Juodėnie-nė, J. Jasinevičius, V. Jokubai-tis, O. Jarašius, J. Kaklauskas, V. Klimaitis, B. Karklius, Dr. D. Keslūnaitė, V. Kasulaitis, P. Kliorys, A. Končius, V. Knis-tautas, A. Kuprevičius, J. Krišto-laitis, K. Kasparaitis, P. Ka-ralius, J. Kubiliūnas, S. S. La-niauskai, S. Lazdinis, Lileikis, E. A. Lūžai, J. Lozoraitis, P. Mainelis, E. B. Malcanai, Ma-tulionis, J. Miglinas, J. Mar-gevičius, J. Millus, V. Minkū-nas, S. Matas, K. Narbutaitis, F. Navickas, A. Nasvytis, P. Pročys, V. Palubinskas, B. Pau-lionis, M. Palūnas, V. Palūnas, A. Rukšėnas, K. Ralys, A. Sty-ra, A. Rakauskas, M. Smelsto-

rius, R. Staniškytė, V. J. Stuo-giai, Dr. J. Stankaitis, A. Su-šinskas, J. Švarcas, E. Sauke-vičius, A. Sadauskas, Stankaus-kas, P. Skardis, E. B. Steponiai, J. Smetona, E. Steponavičius, J. Sirutis, L. Sagys, V. J. Ste-ponavičiai, S. Pabrinks, J. Pik-turna, O. V. Rociūnai, M. Trai-nauskas, A. Tamulionis P. Ti-tas, A. O. Vasiliauskai, A. Va-laitis, P. Vyšniauskas, I. E. Vi-sockai, V. Vinclovas, J. Virbalis P. Zorska, M. Žilinskiūtė, G. Žebertavičius, K. Žilinskas, K. Žygas, J. Žukas

Po \$4: P. Kudukis, Staple Clea-ners, V. Matulevičius, J. Snieč-kus.

Po \$3: K. Augulis, V. M. Ba-čiuliai, V. Banionis, J. Bružas, V. Čepukaitis, V. Čiurlionis, J. Dobrovolskis, K. Gaižutis, P. Jurgutavičius, A. I. Jonaičiai, P. Jocius, Jakštas, J. Jankus, J. Kalvaitis, E. Krygeris, A. Lange, K. Marcinkevičius, S. Ma-čys, V. Mazoliauskas, V. Mas-lauskas, Z. Obelenis, P. Petrai-tis, H. Stasas, M. Vinclova, J. Žilionis, J. Žemaitis

Po \$2,50: E. Krištopanis, P. Kaunas, A. Maurušaitis.

Po \$2: P. Ambrazas, V. Ab-raitis, J. Aleksa, B. Bacevičė, A. Brazaitis, V. Brazilius, J. Bakūnas, S. Bencic, M. Bra-zauskienė, V. Blinstrubas, V. K. Barauskai, S. Butrimaitis, V. Bacevičius, V. Bakūnas, K. Bruo-žis, A. Beržinskas, J. Čerau-ka, J. Čiuberkis, J. Dunduras, T. Duleba, V. Degutis, F. Ei-dimtas, P. Ežerskis, L. Grike-pelis, V. Grincius, F. Gaižutis, V. Giedraitis, A. Gailiūšis, J. Garla, K. Gelažius, V. Gelažius, S. Grincevičius, S. Halaburda, K. Ivanauskas, V. Juodis, H. Johansonas, J. Janušauskas, J. Jakštas, V. Juresevičius, S. Jur-gaitis, E. Janulis, J. J. Kunevi-čiai, J. Kamaitis, J. Kavolius, L. B. Kazėnas, J. Kazėnas, S. K. Karpis, L. Leknickas, P. Lelys, S. Lukoševičius, I. Mu-liolis, E. Mazis, K. Martinė-nas, K. Morkūnas, J. Malskis, V. Morkūnas, P. Motiejūnas, A. Meilus, F. Mockus, J. Mockus, F. Modestavičienė, A. K. Nas-vytis, B. Navikaitė, V. Naujo-kaitis, L. Nagevičius, J. P. Pa-lukaitis, J. Promeneckas, P. Puškorius, J. Pauža, J. Pinkus, J. Paulauskas, Z. Pivoriūnas, V. Plečkaitis, V. Šniolis, L. Šu-kys, R. J. Skavičius, J. Stoškus, V. Skirpstas, A. Spirikaitis, J. Stempužis, P. Šukis, V. Staške-vičius, E. P. Stempužiai, J. Širvaitis, K. Tiūnėlis, A. Tamu-lis, K. Titas, B. Urbonavičius, Dr. Vilimas, D. Vaičiūnas, J. Velykis, K. Valiukas, M. Venc-lauskas, K. Vėlyvis, F. Zylė, P. Zigmantas, E. Židrys, J. Žy-gas.

Kiti aukojo po mažiau.

Geram bizniui, su mažu kapitalu reikalingas

DALININKAS.

Dėl informacijų skambinti vakarais nuo 6 iki 9 val. tele-fonu: 451-0837.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

DEPOSITS MADE BY JANUARY 20th EARN INTEREST FROM JANUARY 1st

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

KAS IR KUR? Sportinių varžybų kalendorius

• Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugija nuoširdžiausiai dėkoja už aukas į vargą patekusiems invalidams paremti: Lietuvių Veteranų S-gos Ramovė Detroito skyriui — už \$130.00, Omahos skyriui — \$96.25, Bostono skyriui — \$71.00, Waterburio skyriui — \$30.50 ir Detroito šaulių kuopai už \$15.00.

• Jonas Vintartas, Lietuvos kariuomenės pulkininkas, mirė Kaune, sausio 10 d. Sovietų buvo suimtas ir devynius metus kalintas Sibire. Į Lietuvą grįžo jau be sveikatos.

• Du lietuviai gydytojai — V. Ivinskis ir L. Petrauskas tebedirba Naujojo Gvinėjo, Australijos valdomoje. Trečias gydytojas — V. Žigas grįžo specialioms studijoms į Australiją.

• Dr. P. Sutkus, iš So. Holland, mokėdamas už Dirvą, atsiuntė \$5.00 auką.

• Dr. A. Vabalas, iš Venesuelos, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• Inž. V. Kruminas, iš Venesuelos, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• J. Rekašius, iš Detroit, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• K. Germanas, iš St. Charles, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

ELEMENTORIUS "E"

išmoks vaikus lengviausiai skaityti

Elementorių paruošė žinomas pedagogas Ignas Malėnas pačiu naujiausiu metodu. Išmokyti skaityti reikia tik pusės laiko, negu kitais metodais. Tik duok elementorių, ir paskaityk pirmąjį skiemenį. Toliau vaikai patys skaitys.

Vaikus galima pradėti mokyti skaityti jau 4 metų, kai tik susidomi skaitymu.

Elementorius ruoštas 25 metus. Gausiai iliustruotas dail. V. Simankevičiaus spalvotais piešiniais. Yra 112 psl. Išleido Ateitis Brooklyn, N. R. Spaudė salesiečių spaustuviė Italijoje. Kaina 2.50 dol. Gaunama adresu: Ateitis, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y., ir pas platintojus. Įsigykite tuojau. Savo vaikučiams padarysite didelį džiaugsmą. (Pr.)

Brangiam tėveliui JURGIUI mirus,

DR. JUOZUI SKRINSKAI

ir jo šeimai reiškiamo užuojautą ir kartu liūdime

Vincas, Kostas, Vladas Ramanauskai ir šeima

A. + A.

Pulk. JONUI VINTARTUI

mirus, jo mielai žmonai, dukterims — ALDONAI, DANAI, sūnui VYTAUTUI ir jų šeimoms bei kitiems artimiesiems, gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

H. Macijauskas

velando I-sios apylinkės pereinamąjį taurę

FAŠK-tas tvirtina Prano Gvildžio, Toronto LSK Vyties nario išrinkimą naujuoju ŠALFAS-gos Stalo Teniso Komiteto vadovu ir dėkoja ankstyvesniajam k-to vadovui J. Šolitinui už pareigų ėjimą. Rinkimai atlikti "Tuzino Turnyro" proga Clevelande.

NAUJI APYGARDŲ VADOVAI

FAŠK-tas tvirtina ir skelbia Vytauto Biretos, Toronto PPSK Aušros nario, išrinkimą naujuoju Kanados Sporto Apygardos vadovu ir Zigmo Ziupsnio, Chicagos LSK Neries pirmininko išrinkimą naujuoju Vid. Vakarų Sporto Apygardos vadovu.

Naujuosius vadovus rinko apygardų sporto klubai.

TĘSIAMAS "SPORTO" LEIDIMAS

Ligšiolinis ŠALFAS-gos žurnalo "Sportas" redaktorių Kęstutis Čerkelūnas sutiko ir toliau žurnalą redaguoti. Sekantis numeris žada pasirodyti kovo mėn. pradžioje žurnalo išėis 4 kartus per metus. Leidžia FASK-tas.

TORONTO

Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės Tarybos rinkimai yra numatomi dar prieš Velykų šventės. Komisija, kuri praves rinkimus yra sudaryta šios sudėties: J. Preikšaitis — pirmininkas, J. Česėkas — vicepirmininkas, H. Stepaitis — sekretorius, K. Manglicas — spaudos ir propagandos reikalų vedėjas ir A. Artiškoniš — narys.

CHICAGO

Kviečia į Vasario 16 minėjimą

Jungtinių Amerikos Valstybių kongresas ir senatas vasario 16 d. iškilmingai

LIETUVIŲ SCENOS DARB. S-GOS CHICAGOS SKYRIUS

STATO

J. Čiurlionienės 4 veiksmų pasaką

DVYLIIKA BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKSČIUSIŲ

Režisūra — Z. KEVALAITYTES-VISOCKIENES
Scenovaizdis — V. PETRAVICIAUS
Apšvietimas — K. CIJUNELIO
Šokiai — L. BRAZDIENES.

Vaidina:

A. Kėželenė, J. Cijūnelienė, E. Petrokaitė-Rukuižienė, E. Gepnerienė, A. Brinka, A. Dikinis, St. Bernatavičius, N. Micus, V. Petrauskas, J. Raudonis, A. Stoškus, R. Vaičaitis, J. Ilčiukas.

12 brolių vaidina ir šoka Jaunimo Centro Studentų Ansambliis.

Vaidinimai įvyks Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont, š. m. vasario 3 d., šeštadienį, 6:30 val. p. p. ir vasario 4 d., sekmadienį, 3 val. p. p.

Bilietus galima gauti "Marginiuose", 2511 West 69 Street.

Bilietų kaina 2 dol. vaikams ir 3 dol. suaugusiems.

DETROIT

Nauja organizacija

Sausio 7 d. Dariaus ir Girėno Klubas namams pirkti pinigų skolintojų suauk-

KAIREJE: Detroito Lietuvių Namų valdyba. Sėdi iš kairės: vicepirmininkas A. Atkočaitis, pirmininkas K. Jurgutis, sekretorius J. Paskus, išdinininkas V. Šarka, fin. sekretorius A. Petrauskas.

APAČIOJE: Detroito Lietuvių Namų steigiamojo susirinkimo dalyviai. Pirmoj eilėj iš dešinės: J. Preilys, P. Stanionis, A. Smagravskas ir kt. Antroj eilėj iš dešinės S. Varekojis, P. Rukštelė, Valiukėnas ir kt.

J. Gaižučio nuotraukos

minės Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Gubernatoriai ir miestų galvos proklamacijomis kvies visus Amerikos piliečius šį įvykį tinkamai atžymėti.

Kada šio krašto vyriausybė tebepripažįsta Lietuvą esant nepriklausoma, tik laikinai Rusijos pagrobta, kada valdžios galvos iškilmingai mini Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, ar mes, lietuviai, būsimės pasyvūs?

Visi kaip vienas turime dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės šventėj, kuri rengiama 1962 m. vasario 18 d., 2 val. po pietų, ir įvyks Marijos Aukštesnės Mokyklos salėje, prie 67-tos gatvės ir California Ave.

Ją rengia Chicagos Lietuvių Taryba, kurioj yra susisijusios visų srovių patriotinės organizacijos,

remiančios Amerikos Lietuvių Tarybą jos pastangoje už atstatymą laisvos, nepriklausomos ir demokratiškos Lietuvos.

Tai kovai reikalingos ir Tamstų pastangos ir Tamstų aukos. Aukokite dosniai ir būkite minėjime. Aukos galima atiduoti minėjime arba siųsti išdinininkui A. Valoniui.

Santaričių rengiamos studijų dienos

Chicagos skyrius sausio 27-28 dienomis rengia Studijų dienas, kurių atidarymas įvyks Jaunimo Namuose. Atidarymo metu paskaitas skaitys V. Gegevičiūtė ir L. Mockūnas: Maištaujanti karta. Studijų dienų atidarymas sausio 27 d., 1 val. p. p.

Vakare, 7:30, Literatūros vakaras, kuriame B. Prapuolenis, D. Marcinkutė ir R. Vėžys skaitys savo kūrinius; L. Narbutis duos trumpą apybraižą.

Studijų dienos bus uždaromos sausio 28 d., sekmadienį, 1 val. p. p. S. Šimoliūno paskaita — Vydūno filosofija.

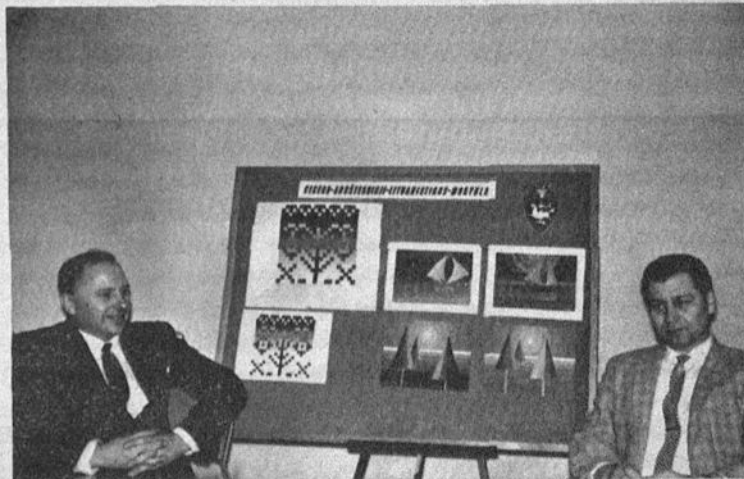
Literatūros vakaras įvyks Vyčių salėje — 2153 West 47 Street.

tas susirinkimas, nežiūrint labai nepalankaus oro, buvo gana gausus. Dalyvavo apie šimtas asmenų.

Dariaus ir Girėno Klubas, atlikęs didelius namams pirkti žygius ir surinkęs virš 17000 dol. namų fondui, pasiūlė galutinį namų pirkimo ir valdymo reikalą perimti patiems pinigų skolintojams.

Susirinkimas vienu balsu nutarė namus pirkti ir tam reikalui įsteigė naują organizaciją, pavadintą Detroito Lietuvių Namų Draugija, ir išrinko penkių asmenų direktorių tarybą. Išrinktoji taryba pasiskirstė pareigomis šitaip: K. Jurgutis — pirmininkas, A. Atkočaitis — vicepirmininkas, J. Paskus — sekretorius, A. Petrauskas — finansų sekretorius ir V. Šarka — išdinininkas.

Revizijos komisijon išrinkti M. Šnapštys, J. Kriščiūnas ir A. Sukauskas. Taryba per vieną savaitę padarė tris posėdžius. Pasirašė namų užpirkimo aktą ir nutarė visoms organizacijoms nupirktų namų patalpomis posėdžiams, susirinkimams, repeticijoms ir treniruotėms leisti naudotis nemokamai.

Cicero lietuvų kolonijos veikėjai Stepas Paulauskas (kairėje) ir Juozas Šulaitis.

E. Šulaičio nuotrauka

"NEPIRKIT KATĖS MAIŠE"

Tik pamatęs patį daiktą gali padaryti teisingą sprendimą. Televizijų, radijų, patefonų ir vokiškų aparatų -- dešimtimis pas Gradinską, 2512 W. 47th Str., Chicago, Ill., FR 6 -1998.